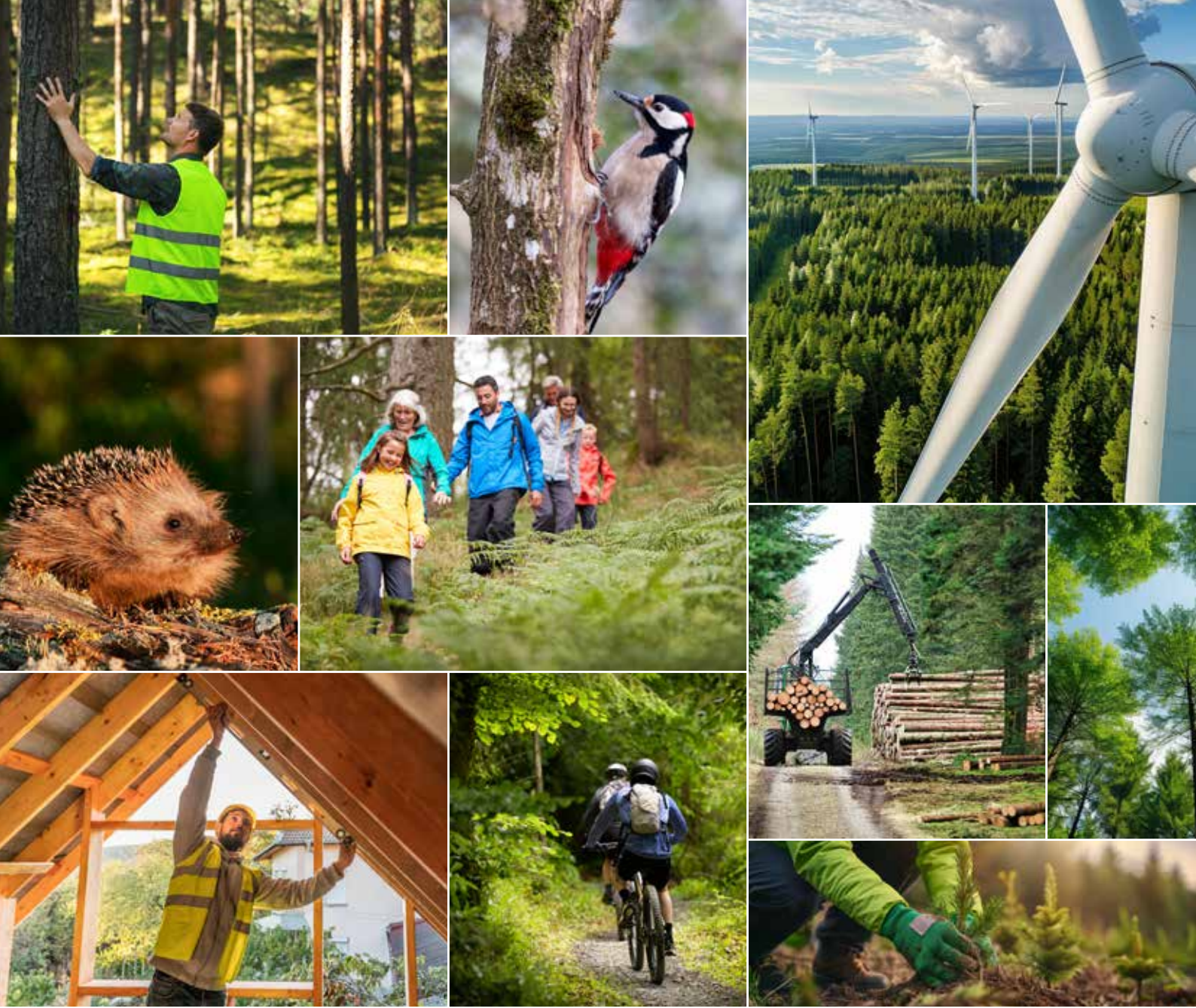

Plean Straitéiseach um Chur i bhFeidhm Úsáide Talún 2026 – 2035 (LUSIP)

Clár Ábhar

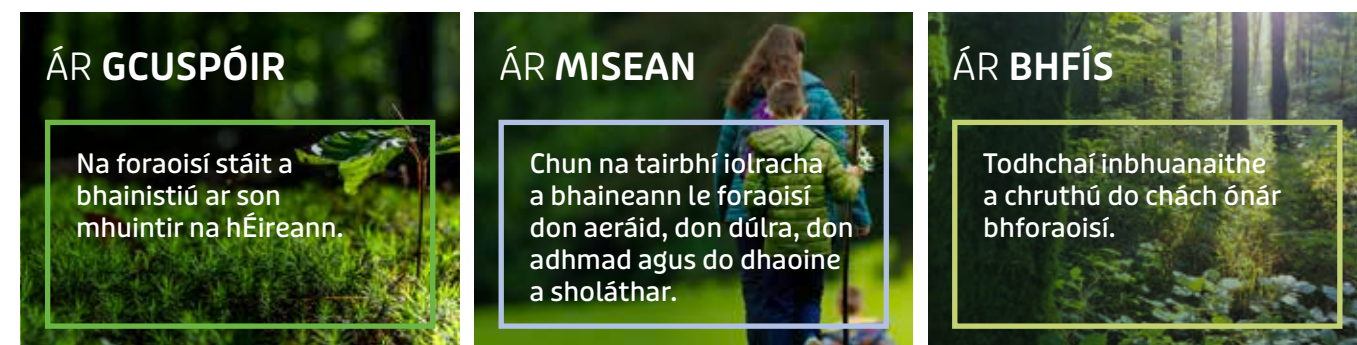
1.	Réamhra	1
2.	Gníomhartha Eastáit Foraoise	5
2.1	Foraoisí don Aeráid	7
2.2	Foraoisí don Dúlra	11
2.3	Foraoisí don Admhad	16
2.4	Foraoisí do Dhaoine	19
2.5	Gníomhartha Breise	23
3.	Breithnithe - SEA & AA	24
4.	Seachadadh an Phlean	25
4.1	Cumasaitheoirí Straitéiseacha	26
4.2	Próisis Rialachais chun Tacú le Seachadadh an Phlean	26
4.3	Pleanáil Ilchuspóireach	27
4.3.1	Ag Ionchorprú Ghníomhartha LUSIP i gCórais Phleanála Choillte	27
5.	Monatóireacht	29
6.	Aguisín	31
6.1	Aguisín I: Creat Rialachais Chomhshaoil	32

1 Réamhrá

Tá athruithe suntasacha ag teacht ar an domhan, rud a fhágann go bhfuil brúnna agus éilimh mhéadaithe ar fhoraoisí. Cuireann foraoisí go leor buntáistí ar fáil. Cabhraíonn siad le dul i ngleic le dúshlán aeráide agus bithéagsúlachta, tacaíonn siad le forbairt réigiúnach agus le sláinte daoine, agus soláthraíonn siad táirgí adhmaid inbhuanaithe chun freastal ar éilimh tihthíochta.

Mar bhainisteoir ar 7% de thalamh na hÉireann, agus thart ar 50% de na foraoisí sa tír, aithníonn Coillte an ról ríthábhachtach atá ag foraoisí maidir leis na saincheistanna seo a réiteach agus tá siad ag obair chun tuiscint níos fearr a fháil ar an gcaoi is fearr is féidir linn cur leis trí fhís straitéiseach nua a fhorbairt dár n-eastát foraoise sa todhchaí.

Shainaithin Fís Straitéiseach Choillte 11 uailmhian maidir le bainistíocht inbhuanaithe eastát Choillte go dtí 2050 agus ina dhiaidh sin. Tá an fhís seo bunaithe ar ár dtiomantas chun na buntáistí iomadúla a bhaineann le foraoisí a sheachadadh don tsochaí, lena n-áirítear maolú ar an athrú aeráide, feabhsú bithéagsúlachta, táirgeadh adhmaid inbhuanaithe, agus áineas poiblí, agus a chinntiú ag an am céanna go bhfanfaidh Coillte inbhuanaithe ó thaobh airgeadais de agus freagrach go sóisialta.

Agus sinn ag iarraidh fís straitéiseach chothromaithe a fhorbairt don fhoraoiseacht agus d'úsáid talún, ba é an cur chuige a glacadh ná an cuspóir ceart, a mheas ar dtús, ansin an suíomh is oiriúnaí a chinneadh chun an cuspóir a sheachadadh, an áit cheart, agus ansin an cineál úsáide talún agus an bhainistíocht is fearr, chun na cuspóirí seo a bhaint amach ar an mbealach is fearr. Tá ceithre phríomhcholún agus na huaillmhianta gaolmhara mar bhonn agus mar thaca leis an gcur chuige seo: Foraoisí don Aeráid, Foraoisí don Dúlra, Foraoisí don Adhmaid, agus Foraoisí do Dhaoine (Fíor 1 agus 2).

Fíor 1 | Léiriú amhairc ar an nasc idir cholúin iolracha

Fíor 2 | Aon uailmhian déag trasna na gceithre cholún straitéiseacha

Foraoisí don aeráid

- 1 Cumasú a dhéanamh ar chruthú 100,000 ha d'fhoraoisí nua, ar coillearnacha dúchasacha a leath díobh, a shlogfaidh 18m tona CO₂ faoi 2050
- 2 An tEastát Foraoise atá ann faoi láthair a bhainistiú chun an stór carbóin a mhéadú 10m tona CO₂ faoi 2050
- 3 30,000 ha d'fhoraoisí portaigh a athdhearadh ar mhaithe le tairbhí aeráide agus éiceolaíochta faoi 2050
- 4 Giniúint a dhéanamh ar 1 Gigeavata d'fhuinneamh gaoithe in-athnuaite le cumhacht a thabhairt do 500,000 teach faoi 2030

Foraoisí don adhmaid

- 7 25m méadar ciúbach d'adhmaid deimhnithe Éireannacha tháirgeadh, chun tacú le 300,000 teach a thógáil faoi 2030¹
- 8 Buntáistí agus tairbhí a thagann ó tháirgí adhmaid a úsáid a chur chun cinn chun líon na dtithe adhmaid a mhéadú ó 20% go 80% faoi 2050

Foraoisí don dúlra

- 5 An bithéagsúlacht a fheabhsú agus a athchóiriú trí mhéadú a dhéanamh ar achar ár n-eastát a bhainistítear go príomha don dúlra ó 20% go 30% faoi 2025
- 6 Déan limistéir dár bhforaoisí a chlaochlú ionas go ndéanfar 50% dár n-eastát a bhainistiú go príomha don dúlra san fhadtearma

Foraoisí do dhaoine

- 9 Infheistiú de €100 milliún a chumasú in áiteanna den scoth do chuairteoirí chun tacú le fás ar thurasóireacht agus ar áineas faoi 2030
- 10 Dúbailt a dhéanamh ar áiteanna áineasa go 500, rud a dhéanfaidh fónamh ar phobail áitiúla agus ar fholláine daoine
- 11 1,200 post nua a chruthú i bpobail tuaithe chun tacú leis an aistriú cóir go geilleagar ísealcharbóin

¹ Uailmhian nuair a seoladh é in 2022, tá cuid den méid sin bainte amach ag Coillte ó shin.

1. RÉAMHRÁ

Agus sinn ag obair i dtreo ár bhfís a bhaint amach, d'fhorbair Coillte Plean Úsáide Straitéisí Talún Eastáit Foraoise (FESLUP) in 2023, a chuir an creat ar fáil chun cothromaíocht a bhaint amach idir úsáidí iomadúla ár bhforaoisí go dtí 2050. Leagtar amach sa FESLUP uailmhianta agus cuspóirí straitéiseacha Choillte, agus leagtar amach ann treochlár chun iad a bhaint amach, ag díriú ar eastát foraoise athléimneach a chruthú a sholáthraíonn buntáistí comhshaoil, sóisialta agus eacnamaíocha.

Is é an Plean Straitéiseach um Chur i bhFeidhm Úsáide Talún (LUSIP) an chéad chéim eile laistigh d'ordlathas pleanála straitéisí Choillte, ag aistriú na n-uailmhianta agus na gcuspóirí ardleibhéil atá leagtha amach sa FESLUP ina ngníomhartha inchurtha agus intomhaiste thar an tréimhse 2026-2035 (Fíor 3).

Fíor 3 | Ordathas pleanála Choillte agus an LUSIP ag líonadh an bhearna idir straitéis agus cur i bhfeidhm

Fís Straitéiseach dár nEastát Foraoisí sa
Todhchaí go 2050+

UAILLMHIANANTA

Plean Straitéiseach um Chur i bhFeidhm
Eastát Foraoise 2023 – 2050

CUSPÓIRÍ

Plean Straitéiseach um Chur i bhFeidhm Úsáide
Talún 2026 – 2035

BEARTA

Is é príomhchuspóir an LUSIP seo an bhearna idir straitéis agus cur i bhfeidhm a líonadh, ag cinntiú go mbaintear fís fhadtéarmach Choillte amach bunaithe ar chur chuige struchtúrtha agus comhoibríoch a chuireann san áireamh gach gníomhaíocht talamhbhunaithe san eagraíocht. I ndáil leis seo, comhtháthaíonn LUSIP sonraí spásúla, pleanáil cásanna, agus dea-chleachtais i mbainistíocht foraoiseachta. Bunaíonn an LUSIP táscairí chun dul chun cinn a mhonatúirí agus ionchorpraíonn sé an Measúnú Straitéiseach Comhshaoil (SEA) agus an Measúnú Cuí (AA) chun a chinntiú go ndéantar breithnithe comhshaoil a chomhtháthú sa phlean, agus go bhfuil an plean ailínithe le gach reachtaíocht chomhshaoil ábhartha agus le creat beartais chomhshaoil in Éirinn. Forbraíodh bearta maolaithe agus comhtháthaíodh iad sa phlean tríd an SEA agus an AA chun aon éifeachtaí díobhálacha suntasacha a d'fhéadfadh tarlú mar gheall ar chur i bhfeidhm plean a chosc, a laghdú agus a fhritháireamh a oiread agus ab fhéidir.

Forbraíodh an LUSIP trí chur chuige céimnithe. Dhírigh an chéad chéim ar phlean imlíneach a chruthú ina raibh mionsonraí faoi na gníomhartha ardleibhéil do gach cuspóir de chuid FESLUP, agus rinneadh na gníomhartha seo a mhionchoigeartú sa dara céim trí chomhairliúchán fairsing agus measúnuithe comhshaoil. Cinntíonn an próiseas struchtúrtha, rannpháirteach seo go bhfanann an LUSIP inoiriúnaithe agus ábhartha, rud a chuireann ar chumas Coillte eastát foraoise athléimneach a sheachadadh a thacaíonn ní hamháin le hearnáil adhmaid agus adhmaid láidir agus inbhuanaithe sa tír, ach freisin le haeráid, bithéagsúlacht agus spriocanna sochaíocha na hÉireann agus a acmhainní nádúrtha á gcosaint do na glúnta atá le teacht.

2 Gníomhartha Eastáit Foraoise

2. Gníomhartha Eastáit Foraoise

Tá an chuid seo eagraithe timpeall ar cheithre cholún straitéiseacha Choillte, Foraoisí don Aeráid, don Dúlra, don Adhmad, agus do Dhaoine. Laistigh de gach colún, sainaitnítear gníomhartha sonracha chun cabhrú le cuspóirí FESLUP agus uaillmhianta Fís Straitéiseach comhfhreagracha a bhaint amach.

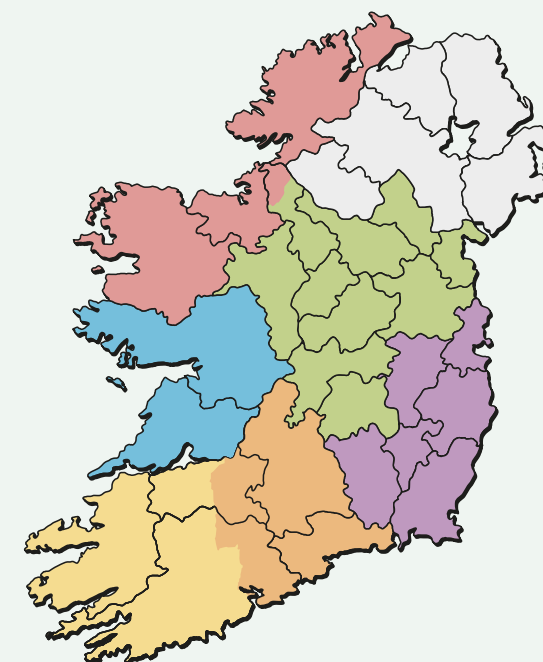
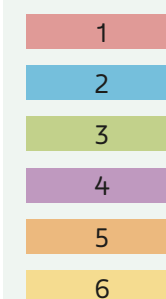
Sanntar frámaí ama táscacha do ghníomhartha chun monatóireacht éifeachtach a dhéanamh ar dhul chun cinn agus chun treoir a thabhairt maidir lena gcur i bhfeidhm go tráthúil, agus ag an am céanna á aithint go bhféadfadh cur i bhfeidhm agus iarrachtaí leanúnacha leanúint ar aghaidh thar na tréimhsí atá léirithe. Ar an nóta seo, bunaíodh roinnt uaillmhianta sular forbraíodh an plean seo agus d'fhéadfadh frámaí ama bunaidh difriúla a bheith acu—mar shampla, díríonn Uaillmhianta 4 agus 7 ar 2030, agus díríonn Uaillmhian 5 ar 2025. Mar sin féin, tá na gníomhartha atá leagtha amach sa phlean seo ag teacht lena seachadadh laistigh den tréimhse 2026 – 2035 agus tacaíonn siad leo.

Áirítear leis an liosta gníomhartha obair leanúnach agus deiseanna nua chun feabhas a chur ar chomhlíonadh ár n-uaillmhianta. I gcás inar sainaitníodh spriocanna sonracha, ba cheart a thabhairt faoi deara nach féidir spriocanna a bhunú do gach gníomh, mar gheall ar a nádúr, a d'fhéadfadh a bheith bainteach le forbairt nósanna imeachta, doiciméadachta agus gealltanais.

Ina theannta sin, beidh ionchur agus comhoibriú ó gheallsealbhóirí éagsúla ag teastáil i gcás cuid de na gníomhartha atá mionsonraithe thíos, agus go deimhin níl cuid de na torthaí agus/nó na seachadtaí atá mionsonraithe faoi smacht díreach Coillte. Mar shampla, i nGníomh Uimh. 18.A1 ina dtugtar faoi deara go ndéanfaidh Coillte *"Tríd an nGrúpa Straitéise um Bainistíocht Fianna (IDMSG)², cúnamh a thabhairt le forbairt Straitéis Bainistíochta Fianna na hÉireann agus nuair a bheidh sí forbartha, próisis a nuashonrú chun na bearta molta a chur i bhfeidhm"*, ba chóir a thabhairt faoi deara gur beartas náisiúnta é an Straitéis Bainistíochta Fia, agus cé go gcomhoibreoidh Coillte le geallsealbhóirí éagsúla i bhforbairt na straitéise agus i gcur i bhfeidhm ina dhiaidh sin a luaithe a ghlacfar léi, is í an IDMSG atá freagrach as forbairt agus glacadh na Straitéise féin. I gcás nach bhfuil Gníomhartha nó seachadtaí faoi smacht díreach Coillte, nó i gcás ina bhfuil siad ag brath ar ionchur nó ceadú tríú páirtí, léirítear é seo sna táblaí gníomhaíochta le deilbhín comhpháirtíochta 🤝. Beidh Coillte ag plé go gníomhach le geallsealbhóirí seachtracha chun ailíniú a chinntiú, léargais a bhailiú, agus abhcóideacht a dhéanamh ar son athruithe riachtanacha beartais nó rialála chun tacú le cur i gcrích an phlean.

Cé go bhfuil raon feidhme náisiúnta ag an bplan seo, tuairiscítear gníomhartha de réir Aonaid Réimse Gnó (BAU) i gcás inarb infheidhme. Cinntíonn sé seo go ndéantar an cur i bhfeidhm a oiriúnú don chomhthéacs áitiúil, rud a fheabhsaíonn éifeachtacht an phlean. Léiríonn Fíor 4 BAUanna Choillte.

Fíor 4 | Aonaid Réimse Gnó (BAUs) Choillte

² Is comhlacht comhairleach il-gheallsealbhóirí é Grúpa Straitéise Bainistíochta Fianna na hÉireann (IDMSG) atá bunaithe ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Spóirt, NPWS, Coillte, feirmeoirí, sealgairí, agus grúpaí caomhnaithe eile agus saineolaithe acadúla. Is é a phríomhchuspóir straitéisí a fhorbairt chun fianna fiáine sa tír a bhainistiú go hinbhuanaithe.

2.1 Foraoisí don Aeráid | Cuspóirí & Gníomhartha

Uaillmhian 1 den Fhís Straitéiseach

1 Cumasú a dhéanamh ar chruthú 100,000 ha d'fhoraoisí nua, ar coillearnacha dúchasacha a leath díobh, a shlogfaidh 18m tona CO₂ faoi 2050.

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
C01	Déan athbhreithniú chun impleachtaí beartais Úsáide Talún maidir le foraoisí táirgiúil agus dúchasach a thuiscint agus measúnú a dhéanamh ar infhaighteacht acmhainní talún agus ar thionchar scéimeanna talmhaíochta malartacha.		
C01.A1	Leag amach na bealaí féideartha chun tacú le seachadadh inbhuanaithe 100,000 heicteár faoi 2050.	Náisiúnta	2026 – 2030
C02	Dul i mbun oibre leis an rialtas agus le comhlachtaí rialála tábhachtacha eile lena chinntiú go dtacaíonn an beartas agus an creat rialála le huailmhianta Aeráide Choillte.		
C02.A1	Plean Rannpháirtíochta Páirtithe Leasmhara a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun feasacht a mhúscailt faoin Uaillmhian Foraoisithe.	Náisiúnta	2026 – 2030
C03	Tacú le Rialtas Áitiúil agus Náisiúnta chun deiseanna foraoisithe a fhorbairt ar thailte oiriúnacha faoi úinéireacht phoiblí.		
C03.A1	Tacú le agus éascú a dhéanamh ar na comhlachtaí poiblí sin atá tiomanta do dheiseanna foraoisithe ar thalamh faoi úinéireacht phoiblí a shaothrú trí sholáthar a dhéanamh seirbhísí bainistíochta agus pleanála foraoisithe tábhachtacha, in áiteanna cuí.	Náisiúnta	2026 – 2035
C04	Comhoibriú le geallsealbhóirí tábhachtacha chun roghanna maidir le foraoisí faoi stiúir feirmeoirí a iniúchadh.		
C04.A1	Breithniú a dhéanamh ar thograí chun cabhrú le foraoisí inbhuanaithe faoi stiúir feirmeoirí a chur chun cinn in áiteanna oiriúnacha agus comhoibriú le geallsealbhóirí tábhachtacha.	Náisiúnta	2026 – 2030

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
C05	An infheistíocht riachtanach a fháil chun uaillmhianta Aeráide Choillte a bhaint amach trí gach foinse maoinithe atá ar fáil a fhiosrú.		
C05.A1	Iniúchadh a dhéanamh ar mhúnlaí maoinithe nua chun creidmheasanna bunaithe ar an dúlra agus ar an aeráid a sheachadadh agus tionscadail a chruthú a chuirfidh foraoisí nua ar fáil agus a leanfaidh de thacaíocht a thabhairt d'infheisteoirí i bhforaoiseacht na hÉireann trí fhoraoisí, bainistíocht coillearnaí agus seirbhísí tábhachtacha eile a chur ar fáil a chuireann foraoisí chun cinn.	Náisiúnta	2026 – 2035

Uaillmhian 2 den Fhís Straitéiseach

2 30,000 ha d'fhoraoisí portaigh a athdhearadh ar mhaithe le tairbhí aeráide agus éiceolaíochta faoi 2050.

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
C06	Déan faisnéis atá ann cheana a shintéisiú chun suíomh(anna) féideartha a aithint le haghaidh athdhearadh a dhéanamh ar phortaigh ar scála mór.		
C06.A1	Déan athbhreithniú ar an bhfaisnéis inmheánach atá ann cheana féin chun láithreáin oiriúnacha féideartha a aithint le haghaidh athdhearadh thart ar 15,000 heicteár de thalamh portaigh agus déan teagmháil le geallsealbhóirí seachtracha tábhachtacha de réir mar is iomchuí, ag cinntiú go mbíonn tionchar ag breithnithe agus srianta comhshaoil ar an bpróiseas seo nuair is féidir. Déanfar athdhearadh ar fhoraoisí portaigh neamhtháirgiúla san fhadtéarma sa deireadh thiar agus beidh sé faoi réir tionscnamh maoinithe carbóin.	Náisiúnta	2026 – 2035
C07	Treoirilnte a fhorbairt go leanúnach maidir le hathdhearadh portach bunaithe ar an gcleachtas is fearr in Éirinn agus go hidirnáisiúnta a bhfuil eolas ó ghairmithe cáilithe oiriúnacha acu.		
C07.A1	Dul i mbun oibre le saineolaithe agus cleachtóirí atá ag gabháil do chlár athshlánúcháin mhórsála talún móna in Éirinn agus leanúint ar aghaidh ag athbhreithniú na litríochta idirnáisiúnta agus ag forbairt dea-chleachtais maidir le hathdhearadh talún móna ar scála mór i gcomhthéacs na hÉireann.	Náisiúnta	2026 – 2035
C08	Creatlacha monatóireachta agus bainistíochta a bhunú agus a chur i bhfeidhm do phortaigh athdheartha. Déanfaidh gairmithe ildisciplíneacha atá cáilithe go cuí na creatlacha faireacháin agus bainistíochta sin a dhearadh.		
C08.A1	Creatlacha monatóireachta agus bainistíochta a fhorbairt do phortaigh athdheartha trí úsáid a bhaint as breathnóireacht talún agus teicnící tomhais ar an láthair.	Náisiúnta	2026 – 2030

Uaillmhian 3 den Fhís Straitéiseach

3

An tEastát Foraoise atá ann faoi láthair a bhainistiú chun an stór carbóin a mhéadú 10m tona CO₂ faoi 2050.

		Scála Tuiriscithe Geografach	Fráma ama
C09	Úsáid a bhaint as samhlacha pleanála úsáide talún chun maolú cothrom carbóin a sheachadadh agus an sprioc stórála de 10 milliún tonna CO ₂ a bhaint amach.		
C09.A1	Nuashonraigh an tsamhail phleanála úsáide talún chun próifíl Gháis Cheaptha Teasa (GHG) a ghiniúint ag baint úsáide as sonraí fardail agus toirte fómhair cothrom le dáta agus déan anailís chun a chinntiú go bhfuil roghanna bainistíochta molta ann a thacaíonn le cur i bhfeidhm laistigh de thréimhse ama an phlean seo le baint amach na huaillmhian fadtéarmach.	Náisiúnta	2026 – 2035
C010	Cur chuige leanúnach maidir le mionchoigeartú agus anailís ar thionchar na bainistíochta foraoise agus na mbeart maolaithe chun táirgiúlacht foraoise a fheabhsú, lena n-áirítear bainistiú a dhéanamh ar phróifíl aoise chun éifeachtúlacht charbóin an eastáit a fheabhsú.		
C010.A1	Déan athbhreithniú agus anailís leanúnach ar chleachtais bhainistíochta foraoise a fhéadann tacú le maolú aeráide, agus i gcás inarb iomchuí, téigh i mbun oibre le saineolaithe eolaíochta sa réimse chun tuiscint níos fearr a fháil ar shonraí agus ar eolas ar dhinimicí carbóin. Smaoinigh ar an gcaoi ar féidir iad a ionchorprú i gceanglais tuairiscithe amhail an tionscnamh Spriocanna Bunaithe ar Eolaíocht (SBTi) agus an prótacal GHG. Ina theannta sin, dul i mbun oibre le húinéirí foraoise agus leis an tionscal chun feasacht a mhúscailt maidir le cur i bhfeidhm cleachtas bainistíochta foraoise ar rialáil aeráide.	Náisiúnta	2031 – 2035
C011	Tionchair an athraithe aeráide a aithint agus a chainníochtú agus bearta a fhorbairt chun eastát Choillte a dhéanamh níos athléimní ó thaobh na haeráide de.		
C011.A1	Straitéis athléimneachta foraoise a fhorbairt a chuireann tionchair an athraithe aeráide san áireamh agus a shainaithníonn bearta maolaitheacha chun cabhrú lenár bhforaoisí oiriúnú do na rioscaí aeráide seo. Meastóireacht a dhéanamh ar an gcaoi a bhféadfaí na torthaí seo a ionchorprú inár samhlacha pleanála.	Náisiúnta	2026 – 2030
C012	Fianaise agus tuiscint ar bhainistíocht carbóin laistigh den fhoraois agus ar fud slabhra soláthair na foraoiseachta a fhorbairt agus uirlisí nua cinnteoireachta a phíolótú.		
	Féach ar Ghníomhartha C010.		
C013	Doimhnigh ár dtuiscint ar chumas ionadú táirgí ó adhmaid bainte agus déan anailís bhreise a bhaineann le díláithriú breoslaí iontaise agus astaíochtaí slabhra luacha.		
C013.A1	Athbhreithniú agus nuashonrú a dhéanamh ar anailís ar ionadú táirgí bunaithe ar fhiigiúirí soláthair agus úsáide adhmaid cothrom le dáta chun fachtóirí díláithrithe nua a tháirgeadh.	Náisiúnta	2026 – 2030

Uaillmhian 4 den Fhís Straitéiseach

4

Giniúint a dhéanamh ar 1 Gigeavata d'fhuinneamh gaoithe in-athnuaite le cumhacht a thabhairt do 500,000 teach faoi 2030.

		Scála Tuiriscithe Geografach	Fráma ama
C014	Tacú le FuturEnergy Ireland (FEI) agus le forbróirí fuinnimh in-athnuaite tríú páirtí ina gcuid iarrachtaí reatha agus amach anseo maidir le fuinneamh in-athnuaite, agus cosaint an chomhshaoil á cur san áireamh go hiomlán, lena n-áirítear scagthástáil Mheasúnaithe Cuí nuair is gá.		
C014.A1	Leanúint de thionscadail FEI agus neamh-FEI a chumasú nuair is iomchuí trí chomhaontuithe talún a sholáthar chun tionscadail fuinnimh in-athnuaite a éascú.	BAU	2026 – 2030
C015	Dul i mbun oibre leis an Rialtas agus le geallsealbhóirí tábhachtacha eile chun a chinntiú gur féidir leis an gcreat beartais agus rialála ceadanna a cheadú agus a dheonú go héifeachtach do thionscadail fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear próiseas pleanála atá struchtúrtha i gceart, tráthúil agus dea-acmhainnithe.		
C015.A1	Tacóidh Coillte le FEI agus le forbróirí tríú páirtí chun feabhsuithe a lorg sa phróiseas pleanála trí pháirt ghníomhach a ghlacadh i gcomhairliúcháin phoiblí ábhartha agus aighneachtaí a dhéanamh de réir mar a thagann deiseanna chun cinn i rith ré an phlean, lena n-áirítear comhairliúcháin a bhaineann le pleananna reachtúla úsáide talún.	Náisiúnta	2026 – 2030
C016	Beartas soiléir a fhorbairt agus deiseanna a iniúchadh maidir le bonneagar eangaí ar tír mór agus amach ón gcósta, le cur i bhfeidhm agus seirbhísí chun tacú le forbairt leanúnach, agus cosaint an chomhshaoil á cur san áireamh go hiomlán, lena n-áirítear scagthástáil Mheasúnaithe Cuí nuair is gá.		
C016.A1	Forbróidh Coillte polasaí ina leagfar amach ról Coillte mar Úinéir Talún i dtaca le bonneagar eangaí a éascú.	Náisiúnta	2026 – 2030
C016.A2	Breithniú a dhéanamh ar thograí i ndáil le réitigh eangaí (amhail stóráil fuinnimh fhadtéarmach) a fuarthas ó FEI agus ó forbróirí tríú páirtí a bhaineann le maoin Choillte le linn ré an phlean.	Náisiúnta	2026 – 2030

2.2 Foraoisí don Dúlra | Cuspóirí & Gníomhartha

Uaillmhian 5 den Fhís Straitéiseach

5 An bhitheagsúlacht a fheabhsú agus a athchóiriú trí mhéadú a dhéanamh ar achar ár n-eastát a bhainistítear go príomha don dúlra ó 20% go 30% faoi 2025.

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
N01	Aicmigh limistéir bhreise bithéagsúlachta ar an eastát, ag díriú ar ghnáthóga den chaighdeán éiceolaíoch is fearr, agus/nó a bhfuil an cumas is fearr acu chun gnáthóga a athchóiriú.		
N01.A1	Aithneoidh Coillte thart ar 44,000 ha breise ar fud an eastáit le bainistiú go príomha ar mhaithe leis an dúlra. Úsáidfear an córas BioClass chun luach éiceolaíoch na limistéar bithéagsúlachta nua seo a rangú agus chun gnáthóg sprice a shannadh, rud a léiríonn an sprioc bainistíochta foriomlán.	Náisiúnta	Déanta
N02	Leanúint leis an bpróiseas chun pleananna bainistíochta a tháirgeadh agus a chur i bhfeidhm do limistéir bithéagsúlachta, ag comhcheangal peirspictíochtaí agus saineolas éiceolaíoch agus foraoiseachta araon san iarracht chun an bhitheagsúlacht atá le fáil laistigh d'eastát Choillte a fheabhsú, faoi réir scagthástála Measúnaithe Cuí, de réir mar is gá.		
N02.A1	Bainistiú limistéar bithéagsúlachta a mhéadú; an clár oibríochtúil bliantúil a mhéadú chun idirghabhálacha bithéagsúlachta a sheachadadh, faoi 2029, ar 2,000 ha. Áireofar leis na gníomhartha bainistíochta go príomha Foraoiseacht Chlúdaigh Leanúnaigh (CCF), leagan crann coupe, rialú speiceas ionrach agus gnáthóg portaigh atá tábhachtach ó thaobh na héiceolaíochta de a athfhluchadh nó a chothabháil agus beidh siad bunaithe ar BAMPlans (Pleananna Bainistíochta Limistéar Bithéagsúlachta) a ullmhaíonn foraoiseoirí agus éiceolaithe i gcomhpháirt lena chéile.	Náisiúnta	2026 – 2030
N02.A2	Margaí agus slabhra soláthair a fhorbairt chun adhmaid a tháirgtear ó ghníomhartha bainistíochta CCF a bharrfheabhsú. Tacóidh éagsúlú margaí deiridh le cur i bhfeidhm CCF.	BAU	2026 – 2030
N02.A3	Nuálaíocht a dhéanamh agus bealaí a iniúchadh chun leas a bhaint as córais phleanála bainistíochta foraoise agus a gcumas chun cuspóirí bithéagsúlachta a ionchorprú agus tús áite a thabhairt do shuíomhanna a bhfuil an luach éiceolaíoch is airde acu.	Náisiúnta	2026 – 2030

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
N03	Creat a chruthú chun coillte ársa agus seanbhunaithe a roghnú, a athchóiriú agus a chaomhnú go cuí, agus dul i mbun oibre le comhlachtaí rialála tábhachtacha chun an cur chuige sin a chur chun cinn.		
N03.A1	Déanfaidh Coillte mapáil ar fhoraoisí ársa ar an eastát, déanfaidh siad measúnú ar a luach éiceolaíoch ag baint úsáide as nós imeachta BioClass agus forbróidh siad cur chuige bainistíochta cuí.	Náisiúnta	2026 – 2030
N03.A2	Ceannaireacht a dhéanamh ar rannpháirtíocht le geallsealbhoirí ábhartha chun ár gcur chuige bainistíochta a léiriú agus a chur chun cinn.	Náisiúnta	2026 – 2030

Uaillmhian 6 den Fhís Straitéiseach

6 Déan limistéir dár bhforaoisí a chlaohlú ionas go ndéanfar 50% dár n-eastát a bhainistiú go príomha don dúlra san fhadtéarma.

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
N04	Leanúint de bheith ag méadú chur i bhfeidhm córas foraoiseolaíochta malartacha, lena n-áirítear foraoiseacht chlúdaigh leanúnaigh (CCF) i bhforaoisí a bhfuil luach éiceolaíoch leo. Beidh aon phlean nó tionscadal a eascraíonn as faoi réir scagthástála Measúnaithe Cuí, de réir mar is gá.		
	Féach ar Ghníomhartha N02, N03, agus N06.		
N05	Méadrachtaí a fhorbairt, socraigh spriocanna agus forbair córas éifeachtach chun monatóireacht agus tuairisciú a dhéanamh ar phríomhpharaiméadair chomhshaoil ar eastát Choillte; lena n-áirítear gnáthóga/speicis luachmhara agus na buntáistí éiceolaíocha a bhaineann le gníomhartha bainistíochta bithéagsúlachta.		
N05.A1	Nósanna imeachta monatóireachta bithéagsúlachta atá ann cheana a athbhreithniú agus a nuashonrú, chun a chinntiú go bhfuil na gníomhartha bainistíochta éifeachtach maidir leis na gnáthóga atá ann a chosaint agus a fheabhsú.	BAU	2026 – 2030
N05.A2	Modheolaíocht a fhorbairt chun gnáthóga a thaifeadadh agus a thuairisciú ar scála mór ar fud an eastáit, ag comhcheangal scileanna agus acmhainneacht fardail agus Córas Faisnéise Geagrafaí (GIS) Choillte leis na sonraí éiceolaíocha atá ar fáil.	Náisiúnta	2031 – 2035
N05.A3	Iniúchadh a dhéanamh ar mhodhanna chun athrú a mhapáil i láithreáin a bhfuil ardluach/íogaireacht éiceolaíoch iontu.	Náisiúnta	2031 – 2035
N05.A4	Próiseas a fhorbairt chun speicis (flóra agus fána) a thaifeadadh agus a thuairisciú, agus chun sonraí a roinnt le geallsealbhoirí ábhartha, chun ár n-eolas ar a láithreacht ar fud an eastáit a mhéadú agus chun bearta cosanta iomchuí a chur ar an eolas níos fearr.	BAU	2031 – 2035

Uaillmhian 6 den Fhís Straitéiseach

6

Déan limistéir dár bhforaoisí a chlaohlú ionas go ndéanfar 50% dár n-eastát a bhainistiú go príomha don dúlra san fhadtéarma.

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
N06	Leanúint de chodanna den eastát a bhfuil acmhainneacht iontu rannchuidiú níos mó a dhéanamh leis an mbithéagsúlacht agus deiseanna a iniúchadh chun iad a chlaohlú chun a luach caomhnaithe dúlra a fheabhsú.		
N06.A1	Critéir a fhorbairt chun gnáthóg sprice foraoisí a shainiú atá á mbainistiú go príomha don aeráid (athdhearadh foraoise) agus prótacail a fhorbairt chun na córais fhoraoiseolaíochta agus cur chuige bainistíochta a fheabhsóidh a luach don dúlra.	Náisiúnta	2026 – 2030
N06.A2	Lean do bheith ag obair leDAFM, NPWS, IFI ³ agus comhlachtaí eile i bpróiseas malartaithe eolais chun prótacail a chomhaontú maidir le láithreáin athdhearadh foraoise a bhainistiú ar mhaithe le gnáthóga agus speicis.	Náisiúnta	2026 – 2030
N07	Teagmháil a dhéanamh le comhlachtaí rialála agus comhlachtaí eile chun fíis choiteann a fhorbairt maidir le conas ba chóir na láithreáin seo (tag. Uimh. 6) a bhainistiú.		
	Féach ar Ghníomhartha N06.		
N08	Prótacail a fhorbairt chun na láithreáin seo a bhainistiú (tag. Uimh. 6), atá oiriúnach dá scála, dá nascacht gnáthóige agus dá gcineál láithreáin, a fheabhsóidh a luach caomhnaithe nádúir.		
	Féach ar Ghníomhartha N06.		

3 An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (DAFM), an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (NPWS), lascaigh Intíre Éireann (IFI).

Cuspóirí Breise Dúlra

Níl na cuspóirí seo a leanas nasctha go sainráite le haon Uaillmhianta den Fhís Straitéiseach, ach is cuspóirí foriomlána dúlra bhaineann leis na colúin uile:

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
N09	Athbhreithniú agus nuashonrú, de réir mar is iomchuí, ar chaighdeáin agus nósanna imeachta Measúnaithe Riosca Comhshaoil (ERA) chun eolas a chur ar fáil do phleanáil agus d’oibríochtaí, i gcomhréir leis an dea-chleachtas atá ar siúl agus atá ag teacht chun cinn.		
N09.A1	Athbhreithniú a dhéanamh ar nósanna imeachta reatha an ERA, athruithe a chur i bhfeidhm de réir mar is gá, agus iad a chomhtháthú i bpleanáil agus in oibríochtaí.	Náisiúnta	2026 – 2030
N010	Bealaí a aithint agus a chur i bhfeidhm chun pleanáil roimh ré gníomhartha bainistíochta bithéagsúlachta agus a gcomhtháthú i bpleanáil ghnó a fheabhsú, i gcás inarb iomchuí agus indéanta.		
	Féach ar Ghníomhartha N02.		
N011	Modhanna a aithint agus a chur i bhfeidhm chun próisis fardail agus bailiú sonraí a fheabhsú, chun ár n-eolas ar an dúlra ar an eastát agus ár gcumas tuairiscithe a leathnú.		
	Féach ar Ghníomhartha N05.		
N012	Athbhreithniú agus feabhsú a dhéanamh ar mhodhanna maidir le conas a thaifeadtar gnéithe bithéagsúlachta agus gnéithe comhshaoil tábhachtacha eile ar fud an eastáit. Beidh ionchur ó shaineolaithe oiriúnacha san éiceolaíocht mar bhonn leis na modhanna.		
	Féach ar Ghníomhartha N09.		
N013	Treoir a fheabhsú maidir le bainistíocht gnáthóg agus speiceas a bhaineann le heastát agus gníomhaíochtaí Choillte, le hionchur ó speisialtóirí atá cáilithe go cuí.		
N013.A1	Na prótacail atá ann cheana féin do speicis agus gnáthóga faoi chosaint a chothabháil agus a nuashonrú agus pleananna gníomhaíochta a fhorbairt do phríomhspeicis ar an eastát (e.g. ialtóg bheag chrú capaill, diúilicín péarla fionnuisce etc.) agus aird chuí á tabhairt ar an dea-chleachtas atá ann cheana féin agus atá ag teacht chun cinn agus ar phleananna ábhartha speiceas NPWS, amhail an méid seo a leanas: • Plean Freagartha ar Bhagairtí do Chromán na gCearc • Plean Gníomhaíochta Speicis don Chrú-Ialtóg Bheag	Náisiúnta	2026 – 2030
N013.A2	Leanúint le tionscadail rannpháirtíochta agus comhpháirtíochta leis an NPWS agus le gníomhaireachtaí ábhartha eile e.g. IFI chun gníomhartha bainistíochta a chur i gcrích chun speicis agus gnáthóga a fheabhsú, á mbogadh i dtreo stádaí chaomhnaithe níos fabhraí.	Náisiúnta	2026 – 2030
N014	Dul i mbun oibre leis na gníomhaireachtaí rialála ábhartha maidir leis na bearta is gá chun láithreáin ainmnithe reachtúla a bhogadh go stádas caomhnaithe fabhrach.		
	Féach ar Ghníomhartha N013.		

		Scála Tuiriscithe Geografach	Fráma ama
N015	Dul i mbun oibre le gníomhaireachtaí ábhartha chun tuiscint eolaíochta-bhunaithe ar an idirghníomhaíocht idir fhoraoisí agus uisce.		
N015.A1	Leanúint leis an rannpháirtíocht le gníomhaireachtaí agus le geallsealbhóirí ábhartha chun iniúchadh a dhéanamh ar an gcaoi a bhféadfadh bainistíocht foraoise ról a imirt i bhfeabhsú cáilíochta uisce agus stádas dobharcheantair.	Náisiúnta	2026 – 2030
N015.A2	, Páirt a ghlacadh i dtionscadail ar nós Blue Dot, EU Waters for Life agus HydroSed ⁴ , chun gníomhartha dearfacha bainistíochta foraoise a sheachadadh agus a chur chun cinn.	Náisiúnta	2026 – 2030
N016	Téigh i dteagmháil le gníomhaireachtaí agus le geallsealbhóirí ábhartha chun iniúchadh a dhéanamh ar an gcaoi a bhféadfadh Coillte ról a imirt i gcláir agus i mbearta a sheachadadh atá dírithe ar cháilíocht an uisce a fheabhsú i ndobharcheantair.		
	Féach ar Ghníomhartha N015.		
N017	Comhoibriú le geallsealbhóirí ábhartha chun straitéisí náisiúnta a fhorbairt i leith bainistíocht speiceas ionrach.		
N017.A1	Dea-chleachtas a fhorbairt chun speicis ionracha a rialú ar shuíomhanna Choillte, trí chomhoibriú le baill foirne, cleachtóirí, conraitheoirí agus gníomhaireachtaí eile atá páirteach san obair seo, chun taithí agus eolas a roinnt.	Náisiúnta	2026 – 2030
N018	Comhoibriú agus páirt a ghlacadh mar chomhpháirtí lárnach san ullmhúchán leanúnach ar an Straitéis Bainistíochta Fia agus iarracht a dhéanamh í a chur i bhfeidhm a luaithe a bheidh sí foilsithe, a mhéid is féidir agus is iomchuí.		
N018.A1	Tríd an Grúpa Straitéise um Bainistíocht Fianna (IDMSG), cúnamh a thabhairt le Straitéis Bainistíochta Fianna na hÉireann a fhorbairt agus nuair a bheidh sí forbartha, próisis a nuashonrú chun na bearta molta a chur i bhfeidhm.	Náisiúnta	2026 – 2030
N019	Sásraí maoinithe iomchuí a shainaithint agus a spriocdhíríú a chuirfidh ar chumas bearta caomhnaithe agus cosanta a chur i bhfeidhm ar scála mór.		
N019.A1	Pacáistí oibre a shainaithint agus a chruthú chun go mbainfear amach spriocanna bithéagsúlachta a bhaineann le heastát Choillte, feabhas a chur ar cháilíocht gnáthóige i limistéir bithéagsúlachta agus leas a bhaint as speicis thábhachtacha ar an eastát.	Náisiúnta	2026 – 2030
N019.A2	Comhpháirtíochtaí a fhorbairt le comhpháirtithe maoinithe cuí.	Náisiúnta	2026 – 2030

⁴ Is clár Éireannach é Blue Dot chun aibhneacha agus lochanna den stádas éiceolaíoch is airde a chosaint agus a athchóiriú. Is tionscadal atá maoinithe ag an AE é EU Waters of LIFE ina ndéantar tástáil ar bhearta dea-chleachtais chun uisce gan smál na hÉireann a chosaint. Is tionscadal taighde é HydroSED a dhéanann staidéar ar thionchar hidreolaíoch agus dríodair oibríochtaí foraoiseachta ar cháilíocht uisce.

2.3 Foraoisí don Adhmad | Cuspóirí & Gníomhartha

Uaillmhian 7 den Fhís Straitéiseach

7 25m méadar ciúbach d'adhmad deimhnithe Éireannach a tháirgeadh, chun tacú le tógáil 300,000 teach faoi 2030.¹

		Scála Tuiriscithe Geografach	Fráma ama
W01	Acmhainn táirgthe a choinneáil chun adhmad cruinn deimhnithe a bhaint agus a sholáthar chun tacú leis an tionscal próiseála adhmaid.		
W01.A1	Chun thart ar 30 – 33 M m ³ d'adhmad deimhnithe a tháirgeadh idir 2026 – 2035, agus de sin thart ar 26 – 28 M m ³ ó leagan glan, thart ar 3 – 4 M m ³ ó thanú agus thart ar 0.5 – 1 M m ³ ó Fhoraoiseacht Chlúdaigh Leanúnaigh. Athstocáil ar thart ar 55 – 60 míle heicteár, agus tógáil thart ar 800km de bhóithre nua. ⁵	BAU	2026 – 2035
W01.A2	Déanfaidh Coillte athbhreithniú agus anailís leanúnach ar chleachtais bhainistíochta foraoise agus ar stoc atá ag fás lena chinntiú nach sáróidh ár ráta fómhair ráta fáis na bhforaoisí agus ar an gcaoi sin soláthar leanúnach adhmaid a chinntiú san fhadtearma.	BAU	2026 – 2035
W02	Deimhniú comhshaoil neamhspleách a choinneáil ar fhoraoisí atá á mbainistiú ag Coillte.		
W02.A1	Déan iniúchtaí faireachais agus comhlíontachta agus tabhar aghaidh ar aon neamhchomhlíonadh de réir mar is gá chun deimhniú foraoise a choinneáil.	Náisiúnta & BAU	2026 – 2035
W03	Oibrigh le rannpháirtithe eile chun réamhaisnéis mheántéarmach d'adhmad cruinn uile-Éireann a tháirgeadh go rialta.		
W03.A1	Chun leanúint le ranníocaíocht Choillte leis an Réamhaisnéis Táirgeachta Adhmaid Chruinn Uile-Éireann.	Náisiúnta	2026 – 2030
W04	Plean rollta trí bliana a thabhairt isteach le haghaidh soláthar adhmaid chruinn a dhíríonn ar na ceanglais phleanála gearrthéarmacha agus meántéarmacha go léir chun adhmad chruinn a chur ar fáil i ngach bliain oibríochta atá beartaithe.		

⁵ Ní bhaineann táirgeadh adhmaid Uaillmhian 7 de 25 milliún méadar ciúbach d'adhmad deimhnithe faoi 2030 ach le talamh Choillte. Tá an spriocghníomhaíocht agus an tréimhse ama gaolmhar nuashonraithe chun léiriú a thabhairt freisin ar tháirgeadh ó thalamh tríú páirtí agus adhmaid atá á bhainistiú ag Coillte ar feadh na tréimhse pleanála ar fad.

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
W04.A1	Sraith de Bhloic Bhaint a tháirgeadh go bliantúil trí bliana ar a laghad roimh an mbliain bhainte atá beartaithe chun measúnú riosca comhshaoil tráthúil, Measúnú Cuí, agus ceadú rialála a chumasú le haghaidh leagan crann, athphlandáil agus bóithre.	Náisiúnta & BAU	2026 – 2035
W05	Tuairisc bhliantúil a thabhairt don earnáil próiseála adhmaid maidir leis an soláthar adhmaid chruinn atá ar fáil don bhliain amach romhainn agus an soláthar iarbhrí a tháinig chun cinn an bhliain roimhe sin.		
W05.A1	Tuarascálacha bliantúla a tháirgeadh ar an soláthar atá ar fáil don bhliain atá le teacht agus ar an soláthar iarbhrí don bhliain roimhe sin araon.	Náisiúnta	2026 – 2035
W06	Cinntigh go gcoimeádtar rochtain ar eastát na foraoise chun críocha bainte adhmaid chruinn trí chomhoibriú Ghrúpa Iompair Tionscail Foraoiseachta le comhpháirtithe agus le geallsealbhóirí.		
W06.A1	Comhoibreoidh Grúpa Iompair Tionscal na Foraoiseachta le geallsealbhóirí ábhartha chun bealaí iompair agus sceidil a bharrfheabhsú agus chun béim a leagan ar an tábhacht a bhaineann le rochtain ar eastát na foraoise a choinneáil.	Náisiúnta	2026 – 2035
W07	Déan monatóireacht ar shláinte agus ar riocht na foraoise chun tionchar féideartha lotnaidí agus galair a bhrath agus a mhaolú agus treoraigh idirghabhálacha bainistíochta chun a chinntiú gur féidir leis an eastát leanúint de bheith ag soláthar faoi cholúin na hAeráide, an Dúlra, na hAdhmaid agus na nDaoine.		
W07.A1	Leanúint le monatóireacht bhliantúil ar shláinte na foraoise ar fud an eastáit, dul i mbun oibre leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara agus le comhghleacaithe eile in Éirinn, sa Ríocht Aontaithe agus san AE, chun pleanáil teagmhais a nuashonrú agus a athbhreithniú mar fhreagairt ar aon bhagairtí aibitheacha nó bitheacha atá ag teacht chun cinn.	Náisiúnta	2026 – 2035
W08	Bearta slándála adhmaid a choinneáil, lena n-áirítear geofálú na bhforaoisí uile agus rianú a dhéanamh ar bhaint adhmaid chruinn ó Eastát Choillte.		
W08.A1	Cothabháil agus feabhsú a dhéanamh ar an mbonneagar fisiceach atá ann cheana féin agus teicneolaíocht gheofálú a chur i bhfeidhm lena chinntiú go ndéantar baint adhmaid i gcomhréir le cód cleachtais Choillte maidir le baint adhmaid.	Náisiúnta	2026 – 2030
W09	Tacú le nuálaíocht agus le glacadh teicneolaíochtaí agus cleachtas nua chun éifeachtúlacht shlabhra soláthair adhmaid chruinn a fheabhsú, lena n-áirítear sásraí chun stoic adhmaid chruinn sa fhoraois a mhonatóiriú.		
W09.A1	Leanúint de réitigh theicneolaíocha nua a ghlacadh agus oibriú le comhpháirtithe tionscail chun éifeachtúlacht slabhra soláthair adhmaid chruinn a fheabhsú.	Náisiúnta	2026 – 2035
W010	Tacaigh leis an rialtas agus le geallsealbhóirí eile chun ceadú agus deonú ceadúnas foraoiseachta a bhrostú lena chinntiú go bhfuil méideanna leordhóthanacha agus comhsheasmhacha soláthair adhmaid chruinn ar fáil.		
W010.A1	Leanúint ar aghaidh ag plé leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, leis an gCoiste Achomhairc Foraoiseachta (FAC), agus le geallsealbhóirí ábhartha chun an próiseas iarratais ar cheadúnais, formheasa agus achomhairc a dhéanamh níos éifeachtaí.	Náisiúnta	2026 – 2030
W011	Tionscnaimh a chur chun cinn atá dírithe ar fheasacht an phobail a mhéadú maidir le tábhacht na bhforaoisí chun an soláthar adhmaid a theastaíonn chun freastal ar éileamh tithíochta na hÉireann a sheachadadh.		
W011.A1	Cumarsáid agus idirghníomhú leis an bpobal trí bhealaí éagsúla chun nasc a chruthú idir foraoiseacht tháirgiúil agus an gá atá le táirgí adhmaid Éireannacha.	Náisiúnta	2026 – 2030

Uaillmhian 8 den Fhís Straitéiseach

8

Úsáid agus buntáistí táirgí adhmaid a chur chun cinn chun leibhéal na dtithe adhmaid a mhéadú ó 20% go 80% faoi 2050.

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
W012	Fianaise chuimsitheach a fhorbairt ar na buntáistí a bhaineann leis an earnáil foraoiseachta agus ar na buntáistí a bhaineann le hadhmad sáfa baile a úsáid san earnáil tógála.		
W012.A1	Tuarascálacha bunaithe ar fhianaise a fhorbairt chun tacú le tionscnaimh atá dírithe ar úsáid adhmaid inbhuanaithe san earnáil tógála a mhéadú agus príomhthorthaí a scaipeadh chun na buntáistí a bhaineann le húsáid mhéadaithe adhmaid inbhuanaithe a chur chun cinn agus a aibhsiú go héifeachtach.	Náisiúnta	2026 – 2030
W013	Dul i mbun oibre leis an rialtas agus le comhlachtaí ábhartha chun rialacháin a bhaineann le húsáid adhmaid san earnáil tógála a athbhreithniú.		
W013.A1	Déan anailís chuimsitheach ar rialacháin reatha tógála adhmaid chun bacainní agus deiseanna a aithint, agus moltaí bunaithe ar fhianaise a fhorbairt le haghaidh athraithe rialála.	Náisiúnta	2026 – 2030
W013.A2	Comhoibriú le comhlachais tionscail, grúpaí comhshaoil, agus saineolaithe acadúla chun abhcóideacht a dhéanamh ar son na n-athruithe seo trí chumarsáid straitéiseach agus monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn le comhlachtaí rialtais.	Náisiúnta	2026 – 2030
W014	Dul i mbun oibre leis an rialtas agus le comhlachtaí ábhartha chun treoirlinnte soláthair ghlasa a thabhairt isteach do fhoirgnimh phoiblí nua agus chun sásraí inbhuanaitheachta a thabhairt isteach san earnáil tógála chun lorg carbóin foirgneamh nua a laghdú.		
W014.A1	Déan taighde ar na dea-chleachtais maidir le beartais soláthair ghlasa agus tiomsaigh iad agus comhoibriú leis an rialtas agus le saineolaithe tionscail chun cleachtais soláthair agus tógála inbhuanaithe a chur chun cinn.	Náisiúnta	2026 – 2030
W015	Tacú le taispeántas cineálacha nua tógála adhmaid in Éirinn.		
W015.A1	Comhoibriú leis an tionscal agus leis an lucht acadúil chun comhpháirtíochtaí a bhunú le haghaidh tionscadal píolótach ardtionchair a léiríonn teicnící tógála adhmaid inbhuanaithe agus a chuireann na torthaí chun cinn go héifeachtach i measc geallsealbhóirí spriocdhírithe.	Náisiúnta	2026 – 2030
W016	Cuidiú le forbairt treorach dearaidh do chleachtóirí agus cúrsaí oideachais i gcórais tógála adhmaid, lena n-áirítear úsáid adhmaid mhaisigh agus tógála fráma adhmaid in Éirinn.		
W016.A1	Déan athbhreithniú cuimsitheach ar threoirlinnte dearaidh agus ar ábhair oideachais chun bearnaí agus dea-chleachtais a aithint.	Náisiúnta	2026 – 2030
W016.A2	Stór acmhainní oiliúna láraithe a chruthú agus comhpháirtíocht a dhéanamh le hinstiútí oideachais chun adhmaid a chomhtháthú i gcuraclaim tríú leibhéal mar mhodúl lárnach.	Náisiúnta	2026 – 2030

2.4 Foraoisí do Dhaoine | Cuspóirí & Gníomhartha

Uaillmhian 9 den Fhís Straitéiseach

9 Infheistiú de €100 milliún a chumasú i gCinn Scríbe den scoth do Chuaireoirí chun tacú le fás ar thurasóireacht agus ar chaitheamh aimsire faoi 2030.

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
P01	Láithreáin tosaíochta a aithint agus forbair máistirphleananna do Cheann Scríbe do Chuaireoirí amach anseo, agus cosaint an chomhshaoil á cur san áireamh go hiomlán agus faoi réir scagthástála Measúnaithe Cuí nuair is gá.		
P01.A1	Déan measúnú ar shuíomhanna ceann scríbe nua féideartha do chuaireoirí. Roghnaigh 3 shuíomh agus comhlánaigh Pleanáil Dearaidh Straitéisigh (PDS) ar na láithreáin sin.	Náisiúnta	2026 – 2030
P02	Ár gcomhpháirtíocht straitéiseach a neartú le Fáilte Éireann chun Ceann Scríbe do Chuaireoirí a sheachadadh chun tacú le cuspóirí comhroinnte.		
P02.A1	Comhaontú Comhpháirtíochta nua a chomhaontú agus a shíniú le Fáilte Éireann don tréimhse 2030 go 2035.	Náisiúnta	2026 – 2030
P03	Dul i mbun oibre le hÚdaráis Áitiúla chun deiseanna a aithint chun tionscadail áineasa ar scála mór a chruthú, i gcomhréir le pleananna forbartha áitiúla agus náisiúnta.		
P03.A1	Oibriú le hÚdaráis Áitiúla chun tionscadail mhóra a aithint agus maoiniú a aimsiú.	BAU	2026 – 2030
P04	Déan monatóireacht ar líon na gcuairteoirí agus déan tomhas ar an tionchar, chun an comhshaoil a chosaint agus taitní na gcustaiméirí a fheabhsú.		
P04.A1	Pleananna inbhuanaitheachta a fhorbairt ag cinn scríbe tábhachtacha agus tuairisciú a dhéanamh ar líon na gcuairteoirí agus ar na tosca inbhuanaitheachta gaolmhara gach bliain.	BAU & Náisiúnta	2026 – 2030

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
P05	Comhpháirtíochtaí tráchtála a fhorbairt a thacaíonn le hinfheistiú chun Ceann Scríbe Cuairteoirí den Scoth a sheachadadh.		
P05.A1	Comhpháirtíochtaí saincheaptha a fhorbairt chun cinn scríbe nua do chuaireoirí a dhearadh agus a thógáil bunaithe ar riachtanais gach tionscadail. Iarracht a dhéanamh tacaíocht a fháil ó chomhpháirtithe atá ina saineolaithe i bhforbairt ceann scríbe inbhuanaithe do chuaireoirí.	BAU	2026 – 2030

Uaillmhian 10 den Fhís Straitéiseach

10 Líon na n-Áiteanna Áineasa a dhúbailt go 500, chun leasa phobail áitiúla agus folláine daoine.

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
P06	Córas aicmithe a chruthú d'Áiteanna Áineasa, agus aird iomlán á tabhairt ar ghnéithe tábhachtacha éiceolaíochta eastát Choillte, ag leagan amach an tairiscint agus na saoráidí atá le cur ar fáil do gach catagóir.		
P06.A1	Córas aicmithe agus critéir a fhorbairt do limistéir áineasa ina ndéantar cur síos ar an tairiscint agus na saoráidí áineasa.	Náisiúnta	2026 – 2030
P07	Critéir mheasúnaithe a fhorbairt chun láithreáin a shainaithint do Limistéir Áineasa amach anseo.		
	Féach ar Ghníomhartha P06.		
P08	Múnla pobail a fhorbairt chun rannpháirtíocht an phobail agus na n-údarás áitiúil a chumasú i bhforbairt Limistéar Áineasa.		
P08.A1	Múnla rannpháirtíochta pobail a chruthú a éascaíonn rannpháirtíocht an phobail agus na n-údarás áitiúil i bhforbairt agus i gcothabháil Limistéar Áineasa agus deiseanna á gcur ar fáil do phobail áitiúla cur leis agus leas a bhaint as.	Náisiúnta	2026 – 2030
P09	Modhanna a fhorbairt chun na buntáistí sóisialta agus folláine a bhaineann le háineas lasmuigh a thomhas agus a chainníochtú.		
P09.A1	Agus saineolas tionscail á úsáid, tomhas agus cainníochtú a dhéanamh ar na buntáistí eacnamaíochta, sóisialta agus folláine a bhaineann le háineas lasmuigh.	Náisiúnta	2026 – 2030
P09.A2	An clár Coillte ar mhaithe le Sláinte a leathnú, agus idirghníomhaíocht inbhuanaithe agus freagrach ó thaobh an chomhshaoil de le limistéir choillte a chur chun cinn ag an am céanna.	Náisiúnta	2026 – 2030

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
P10	Múnla pobail a fhorbairt chun tacú le rannpháirtíocht an phobail, na riachtanais shóisialta agus áineasa atá ag teacht chun cinn a aithint agus deiseanna bríocha a sholáthar do phobail áitiúla chun tacú le forbairt Áiteanna Áineasa.		
	Féach ar Ghníomhartha P08.		
P011	Caidrimh níos doimhne a fhorbairt le húdaráis áitiúla chun deiseanna áineasa áitiúla a aithint agus a chur i bhfeidhm agus maoiniú a ghíaráil.		
P011.A1	Comhpháirtíocht a dhéanamh le húdaráis áitiúla agus le cuideachtaí forbartha chun Coistí Áineasa Allamuigh a fhorbairt agus a thacú.	BAU	2026 – 2035
P012	Seirbhísí digiteacha a leathnú chun tacú le mapáil agus anailís Limistéir Áineasa agus éifeachtúlachtaí i monatóireacht agus i mbainistíocht a fheabhsú.		
P012.A1	Comhpháirtíocht a dhéanamh le soláthraithe seachtracha seirbhísí áineasa digiteacha chun próiseas a fhorbairt chun limistéir áineasa a mhapáil agus a anailísiú.	Náisiúnta	2026 – 2030

Uaillmhian 11 den Fhís Straitéiseach

11

1,200 post nua a chruthú i bpobail thuaithe chun tacú leis an aistriú cóir chuig geilleagar ísealcharbóin.

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
P013	Tacú le gnólachtaí de chineálacha agus scálaí éagsúla chun margai a fhorbairt agus a fhás le haghaidh táirgí adhmaid breisluacha, turasóireacht foraoise agus deiseanna áineasa.		
P013.A1	Tacaigh le tionscadail TF&N agus taispeána a chuireann táirgí adhmaid breisluacha nua agus córais foirgníochta bunaithe ar adhmaid chun cinn.	Náisiúnta	2026 – 2030
P013.A2	Comhpháirtíocht le IAAT (Cumann Turasóireachta Eachtraíochta na hÉireann) chun deiseanna áineasa foraoise a chur chun cinn do sholáthraithe agus d'oibreoirí seirbhísí.	Náisiúnta	2026 – 2030
P014	Tacaigh leis an mbonn conraitheoirí oibríochtúil chun fás agus éagsúlú a dhéanamh, ionas go mbeidh an cumas aige uaillmhianta Coillte maidir le foraoisiú, athdhearadh portaigh agus nádúr a bhaint amach.		
P014.A1	Trí Thionscadal Cumas an Lucht Oibre, díreofar ar chonraitheoirí nua a aimsiú chun freastal ar ár n-éilimh. Cinntigh go bhfuil na scileanna riachtanacha ag conraitheoirí chun teacht le huailmhianta Coillte.	Náisiúnta	2026 – 2030

		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
P015	Feabhas a chur ar threoir oibríochtúil do bhaill foirne agus do chonraitheoirí maidir le bainistíocht bithéagsúlachta agus athdhearadh tailte móna, le hionchur ó speisialtóirí atá cáilithe go cuí.		
	Féach ar Ghníomhartha C07, N06, agus N09.		
P016	Tacú le soláthar oideachais agus oiliúna chun daoine nua a mhealladh chuig an earnáil agus scileanna a fheabhsú i réimsí nua agus i réimsí atá ag teacht chun cinn.		
P016.A1	Comhoibriú le fóraim tionscail, oideoirí, agus geallsealbhóirí rialtais chun cláir oiliúna spriocdhírthe a dhearadh agus a sheachadadh, curaclaim oideachais tríú leibhéal a fheabhsú, agus tionscnaimh nuálacha a fhorbairt, amhail eispéiris foghlama digiteacha do mhic léinn, chun iontrálaithe nua a mhealladh agus scileanna a thógáil i réimsí atá ag teacht chun cinn. Ina theannta sin, abhcóideacht a dhéanamh ar son scileanna a bhaineann leis an bhforaoiseacht a áireamh ar an Liosta Scileanna Criticiúla, monatóireacht a dhéanamh ar nuashonruithe bliantúla, agus aghaidh a thabhairt ar bhearnaí i ról riachtanacha foraoiseachta a aithint trí chomhpháirtíochtaí agus printíseachtaí.	Náisiúnta	2026 – 2030
P017	Tacú le feabhsú an churaclaim in oideachas tríú leibhéal agus le forbairt printíseach chun gairmithe nua foraoiseachta agus gairmithe gaolmhara a mhealladh chuig an earnáil.		
	Féach ar Ghníomhartha P016.		
P018	Tacú leis an rialtas agus le geallsealbhóirí eile agus leanúint ar aghaidh ag plé leo i dtreo scileanna foraoiseachta a chur san áireamh ar an Liosta Scileanna Criticiúla.		
	Féach ar Ghníomhartha P016.		

Cuspóirí Daoine Breise: Folláine agus Sláinte an Duine		Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
Níl na cuspóirí seo a leanas nasctha go sainráite le haon Uaillmhianta den Fhís Straitéiseach, ach is cuspóirí foriomlána iad a bhaineann le Foraoisí do Dhaoine:			
P019	Sláinte agus sábháilteacht cheirde a chothabháil ar fud eastát Choillte.		
P019.A1	Leanúint de bheith ag déanamh monatóireachta ar Shláinte agus Sábháilteacht ar fud an eastáit agus treoir nuashonraithe a chur ar fáil do gach ball foirne agus conraitheoir.	Náisiúnta	2026 – 2035
P020	Leathnaigh an clár Coillte ar son na Sláinte.		
	Féach ar Ghníomhartha P09.		

2.5 Gníomhartha Breise

Tháinig na gníomhartha seo as na dréacht-mheasúnuithe comhshaoil agus cinntíonn siad go nglacfar le maoluithe comhshaoil.

	Scála Tuairiscithe Geografach	Fráma ama
Tá Coillte tiomanta do ghníomhartha an Phlean Straitéisigh um Chur i bhFeidhm Úsáide Talún (LUSIP) a sheachadadh i gcomhréir leis an gCreat Rialachais Chomhshaoil (EGF) atá sainmhínithe faoin Measúnú Straitéiseach Comhshaoil (SEA) agus faoin Measúnú Cuí (AA) ar an LUSIP. Cuireann an CECD seo creat beartais ar fáil maidir le cosaint an chomhshaoil agus cuirfidh sé eolas ar fáil do chinnteoireacht agus treoróidh sé pleananna, tionscadail agus gníomhaíochtaí ar leibhéal níos ísle a bheidh á seachadadh faoin LUSIP.	Náisiúnta	2026 – 2035
Geallann Coillte go nglacfaidh siad le gach moladh a bhaineann le cosaint an chomhshaoil atá sainmhínithe faoin Measúnú Straitéiseach Comhshaoil (SEA) agus faoin Measúnú Cuí (AA) ar an LUSIP agus go gcuirfidh siad i bhfeidhm iad.	Náisiúnta	2026 – 2035

3 Breithnithe – SEA & AA

3. Breithnithe – SEA & AA

Is próiseas córasach é Measúnú Straitéiseach Comhshaoil (SEA) a úsáidtear chun tionchair chomhshaoil féideartha pleananna agus clár a mheas agus a mhaolú sula gcuirtear i bhfeidhm iad. De réir Threoir SEA an AE (2001/42/CE), cinntíonn an próiseas seo go ndéantar breithnithe comhshaoil a chomhtháthú sna céimeanna pleanála agus cinnteoireachta. Déanann an SEA scrúdú ar raon fachtóirí comhshaoil, amhail bithéagsúlacht, uisce, ithir, cáilíocht aeir agus oidhreacht chultúrtha, chun rioscaí agus tionchair fhéideartha a aithint agus molann sé bearta maolaithe chun aon tionchair dhíobhálacha shuntasacha a d’fhéadfadh teacht chun cinn mar gheall ar chur i bhfeidhm plean a chosc, a íoslaghdú agus a fhritháireamh a oiread agus is féidir.

Faoi Threoir an AE maidir le Gnáthóga (92/43/CEE), díríonn an Measúnú Cuí (MC) ar mheasúnú a dhéanamh ar na héifeachtaí féideartha a bheadh ag pleananna nó tionscadail ar shuíomhanna Eorpacha atá mar chuid de Lónra Natura 2000 (Limistéir faoi Chosaint Speisialta agus Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta). Cinneann an próiseas AA an bhféadfadh tionchair shuntasacha a bheith ag plean ar shláine leasanna cáilitheacha, leasanna speisialta caomhnaithe agus cuspóirí caomhnaithe na suíomhanna seo. Má shainaithnítear rioscaí agus éifeachtaí féideartha, forbraítear bearta maolaithe chun a chinntiú go gcoimeádtar sláine éiceolaíoch na láithreáin seo.

Trí SEA agus AA a ionchorprú i bhforbairt an LUSIP, tá Coillte tar éis a chinntiú go gcomhlíonann an Plean gach reachtaíocht chomhshaoil ábhartha agus creat an bheartais chomhshaoil in Éirinn, rud a fhágann go mbaintear na torthaí comhshaoil is fearr amach. Cuireadh na measúnuithe seo i bhfeidhm le linn an phróisis cheaptha phleananna trí scópáil mhionsonraithe, comhairliúchán le húdaráis chomhshaoil, agus athbhreithnithe athchleachtacha, rud a chuir ar chumas na ngníomhartha a mhionchoigeartú agus Creat Rialachais Chomhshaoil (EGF) a fhorbairt a shainíonn bearta maolaithe agus oiriúnaithe comhshaoil bríocha do na gníomhartha, agus a chomhtháthú go hiomlán sa Phlean seo (Aguisín I).

Tá na torthaí iomlána agus na bearta maolaithe a eascraíonn as an bpróiseas SEA leagtha amach sa Tuarascáil Chomhshaoil SEA atá ag gabháil leis, ar cheart í a léamh i dteannta an LUSIP. Leagtar amach sa tuarascáil seo an tionchar a bhí ag cúrsaí comhshaoil ar fhorbairt an Phlean agus tugtar sonraí faoin gcaoi ar tugadh aghaidh ar na tionchair fhéideartha.

Mar chuid den phróiseas SEA, bunaíodh creat chun monatóireacht a dhéanamh ar na héifeachtaí suntasacha comhshaoil a d’fhéadfadh a bheith ag baint le cur i bhfeidhm an LUSIP agus tá cur síos air i dTuarascáil Chomhshaoil an SEA. Tá an creat monatóireachta SEA seo ailínithe le monatóireacht níos leithne an Phlean agus rianóidh sé príomhtháscairí comhshaoil le himeacht ama. Beidh torthaí mhonatóireacht an SEA mar chuid d’athbhreithnithe amach anseo ar an LUSIP chun a chinntiú go mbeidh cosaint an chomhshaoil lárnach ina chur i bhfeidhm.

4 Seachadadh an Phlean

4. Seachadadh an Phlean

4.1 Cumasaitheoirí Straitéiseacha

Braitheann cur i gcrích rathúil LUSIP ar phríomhchumais agus acmhainní a fheidhmíonn mar chumasóirí straitéiseacha. Cuireann na cumasóirí seo an dúshraith ar fáil chun ár spriocanna a bhaint amach trí lucht saothair na foraoiseachta a mhéadú agus a fheabhsú, an maoiniú riachtanach a fháil, agus ailíniú le beartais agus rialacháin náisiúnta a chinntiú.

Trí chur chuige comhoibríoch agus earnála a ghlacadh, tacóidh na cumasóirí seo leis an bhfás agus leis an nuálaíocht atá riachtanach chun uailmhianta ár bhforaoisí a chomhlíonadh maidir leis an aeráid, an dúlra, an t-adhmad agus na daoine. Le chéile, cuirfidh siad feabhas ar éifeachtúlacht oibríochtúil, cuirfidh siad cleachtais inbhuanaithe chun cinn, agus méadóidh siad luach earnáil na foraoiseachta le himeacht ama. Thíos, leagaimid amach na cumasóirí sonracha a shainaithníomar chun ár straitéis a chur i bhfeidhm.

1.	Forbairt Fórsa Saothair	Cur chun cinn na foraoiseachta mar rogha gairme, i scoileanna, trí phrintíseachtaí, scoláireachtaí, cláir iarchéime – cur chuige ‘earnála uile’.
2.	Comhpháirtíochtaí Maoinithe	Maoiniú agus tacaíocht dár n-uailmhianta agus dár dtionscadail Aeráide, Dúlra agus Daoine trí chomhpháirtíochtaí poiblí agus príobháideacha.
3.	Éifeachtúlacht Rialála	Rialáil foraoiseachta sruthlínithe maidir le ceadúnú toiliú le haghaidh foraoisí nua a phlandáil, athchóiriú gnáthóg, lomáin chruinne a bhaint, agus athdhearadh foraoise.
4.	Beartas Úsáide Talún	Beartas náisiúnta úsáide talún a chuireann ar chumas agus a chuireann chun cinn baint amach na sprice náisiúnta foraoisithe agus na straitéise foraoiseachta ar an leibhéal náisiúnta agus áitiúil.
5.	Ag Tógáil le hAdhmad	Rialachán agus beartas foirgníochta a thacaíonn le húsáid adhmaid inbhuanaithe i dtógáil tithe na hÉireann agus a chuireann chun cinn é.
6.	Inbhuanaitheacht Airgeadais	Inbhuanaitheacht airgeadais trí éifeachtúlacht costais inár n-oibríochtaí agus cruthú luacha inár margaí.

4.2 Próisis Rialachais chun Tacú le Seachadadh an Phlean

Aithníonn Coillte an tábhacht a bhaineann le próiseas rialachais éifeachtach chun tacú le cur i bhfeidhm ghníomhartha LUSIP. Cinnteoidh struchtúir agus creat rialachais go mbeidh an cur i bhfeidhm ailínithe lenár gcuspóirí agus go ndéanfar rioscaí a bhainistiú i gceart. Forbróidh próisis agus nósanna imeachta chun tacú le bainistíocht chur i bhfeidhm ghníomhartha LUSIP, mar aon le monatóireacht éifeachtach chun go bhféadfar meastóireacht a dhéanamh ar an gcur i bhfeidhm agus chun aon choigeartuithe is gá a threorú.

4.3 Pleanáil Ilchuspóireach

Cuirfidh an LUSIP eolas ar fáil dár bpróisis phleanála trí shraith Úsáide Talún, a aicmíonn an eastát i gceithre Cholún Straitéiseacha Choillte - Aeráid, Dúlra, Adhmad, agus Daoine. Bunaíonn an t-aicmiú seo an príomhchuspóir do gach aonad bainistíochta, ag cinntiú go gcuireann cinntí pleanála foraoise go díreach le huaillmhianta ardleibhéil agus próiseas cinnteoireachta struchtúrtha agus trédhearcach á chothabháil ag an am céanna.

Mar sin féin, is annamh a shainmhínítear bainistíocht talún le sprioc amháin. Go praiticiúil, tacaíonn gach aonad bainistíochta le cuspóirí iolracha thar a phríomhaicmiú. Mar shampla, d’fhéadfadh seastán de phlandáil óg le clúdach íseal ceannbhrait atá rangaithe faoi Cholún an Adhmaid cur le Colún an Dúlra chomh maith, ag soláthar foscaidh agus láithreacha neadaithe do Chromán na gCearc (Circus cyaneus). Ar an gcaoi chéanna, féadfaidh aonaid Dúlra atá á mbainistiú faoi CCF chun struchtúr foraoise a éagsúlú le crainn d'aoiseanna agus de mhéideanna éagsúla chun tacú le fauna agus flora, cur le táirgeadh adhmaid agus le ceapadh carbóin freisin. Tríd an gcreat ilchuspóireach seo, cinntimid go léirítear nádúr casta agus idirpleách na foraoiseachta inár bpleanáil, go gcothromaímid tosaíochtaí, agus go n-áirithimid úsáid acmhainní go barrmhaith.

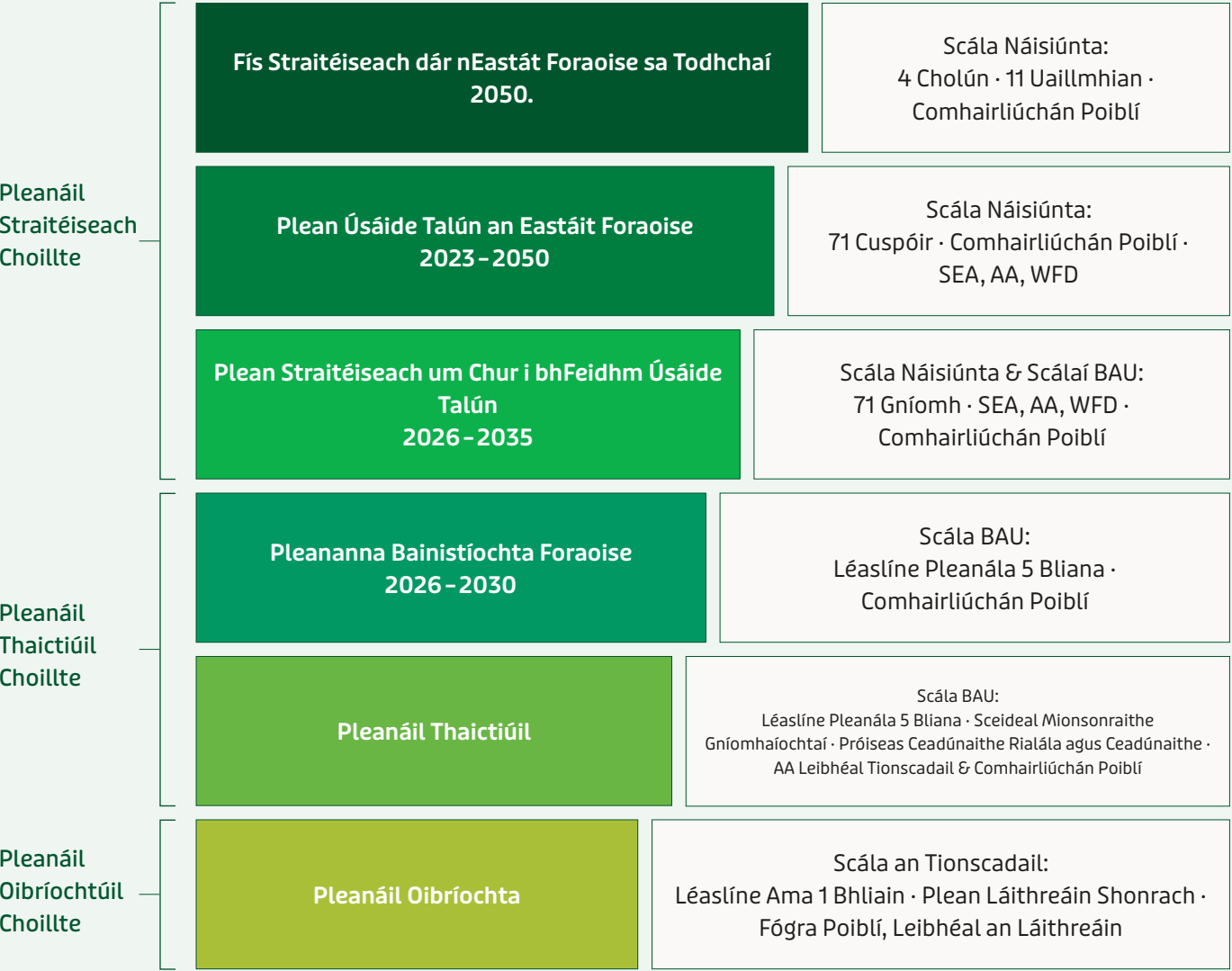
4.3.1 Ag Ionchorprú Gníomhartha LUSIP i gCórais Phleanála Choillte

Cuirfidh na gníomhartha a bhfuil cur síos orthu sa LUSIP eolas ar fáil dár gcreat pleanála ordlathach trí na Pleananna Bainistíochta Foraoise (FMPs – Fíor 5). Is iad na Pleananna Bainistíochta Talún (FMPs) na huirlisí oibríochtúla lárnacha a úsáideann na hÚdarás um Bainistiú Talún (BAUanna) chun treoir a thabhairt do bhainistiú talún agus feidhmeoidh siad mar mheicníocht chun ár bhFís Straitéiseach a aistriú ina gníomhartha praiticiúla, láithreán-shonracha.

Oibríonn na Pleananna Bainistíochta Forfheidhmithe (FMPs) ar thimthriall pleanála cúig bliana agus tá siad sainiúil do gach Aonad Réimse Gnó, á ailíniú le tosaíochtaí áitiúla, srianta oibríochtúla agus pleanáil acmhainní. Cé nach bhfuil siad faoi réir SEA ná AA, bíonn comhairliúchán poiblí fairsing orthu. Cuireann sé seo deis thábhachtach ar fáil le haghaidh rannpháirtíocht phobail, trédhearcachta agus cuntasachta ar an leibhéal áitiúil.

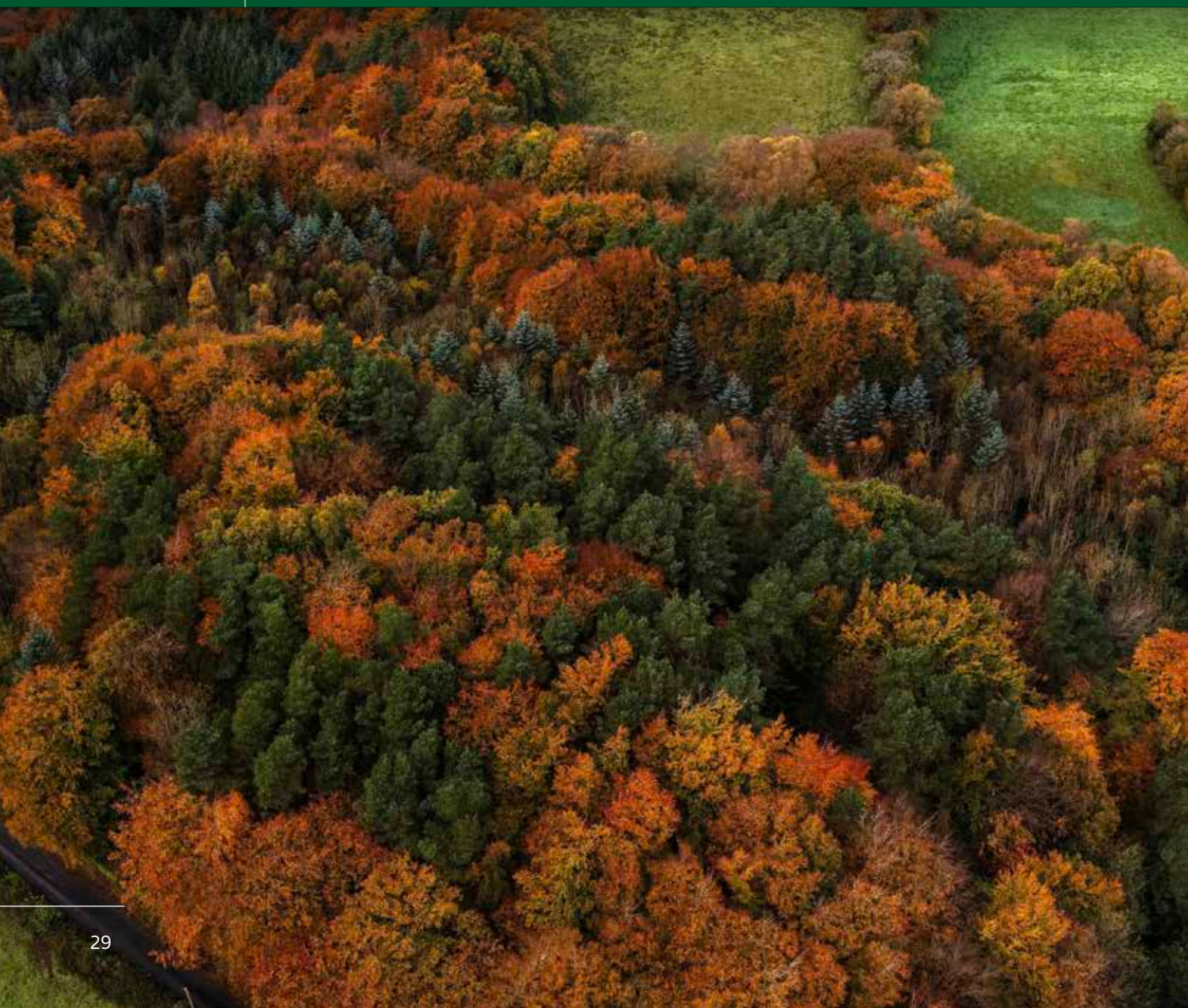
Trí ghníomhartha LUSIP a scaradh trí Phleananna Bainistíochta Foraoise BAU, cinntimid go gcuirtear ár straitéis san áireamh i sreafaí oibre agus i struchtúir rialachais inmheánacha atá ann cheana féin, seachas í a áireamh mar phróiseas seachtrach nó comhthreomhar. Leis an gcur chuige comhtháite seo, is féidir solúbthacht a bheith ann maidir le conas a dhéantar gníomhartha a oiriúnú do dhálaí áitiúla, rud a chuireann lúba aiseolais ar fáil i bpleanáil straitéiseach agus oibríochtúil araon.

Fíor 5 | Creat Pleanála Choillte

5

Monatóireacht

5. Monatóireacht

Is cuid lárnach de LUSIP an mhonatóireacht agus cabhróidh sí lena chinntiú go bhfuil an Plean ag obair mar a beartaíodh agus go bhfuil sé ag cur chun cinn ár n-uaimhianta a bhaint amach. Chun tacú leis seo, tá sraith táscairí ardleibhéil sainaitheanta. Déanfaidh na táscairí seo rianú ar dhul chun cinn ar fud cholúin straitéiseacha an Phlean agus measúnú ar éifeachtacht a ghníomhartha.

Roghnaíodh na táscairí chun raon feidhme iomlán LUSIP a léiriú, lena n-áirítear úsáid talún, gníomhú ar son na haeráide, bithéagsúlacht, bainistíocht inbhuanaithe foraoise, agus forbairt áineasa. Le chéile, tugann siad léargas soiléir ar an gcaoi a bhfuil an Plean á chur i bhfeidhm, agus ag an am céanna sainaitníonn siad réimsí a bhféadfadh coigeartuithe nó tacaíocht bhreise a bheith ag teastáil uathu.

Liosta táscairí:

- Limistéar clúdaigh foraoise de réir bliana (ha)
- Limistéar aitheanta mar limistéar oiriúnach le haghaidh bainistíocht nádúir go príomha (ha)
- Limistéar aitheanta mar limistéar oiriúnach le haghaidh athdhearadh portaigh foraoisithe (ha)
- Iarratais ar cheadúnais foraoisithe thar ceann Choillte nó tionscnamh faoi stiúir Choillte (ha)
- Limistéar idirghabhálacha bithéagsúlachta curtha i bhfeidhm in aghaidh na bliana (ha)
- Méid adhmaid deimhnithe arna sonrasc de réir bliana (m³)
- Gáis Cheaptha Teasa (GHG) ar eastát foraoise Choillte
- Fuinneamh In-athnuaite ginte nó á thógáil in eastát Choillte (MW)
- Líon na bhforaoisí áineasa tiomnaithe
- Líon na gcuariteoirí ar limistéir áineasa Choillte
- Líon na foirne agus na gconraitheoirí atá fostaithe ag Coillte
- Líon na n-iniúchtaí thar thréimhse cúig bliana; ISO, Sláinte agus Sábháilteacht, deimhniú, agus sláinte foraoise
- Céatadán tithe fráma adhmaid a tógadh in Éirinn in aghaidh na bliana
- Céatadán d'adhmaid Éireannach a úsáidtear san earnáil tógála in Éirinn in aghaidh na bliana

Déanfar athbhreithniú foirmiúil ar an LUSIP cúig bliana tar éis an plean a fhoilsiú. Déanfaidh an t-athbhreithniú seo measúnú ar an dul chun cinn a rinneadh, déanfaidh sé meastóireacht ar éifeachtacht na ngníomhartha, agus ionchorpróidh sé ceachtanna foghlamtha chun eolas a chur ar fáil do thimthrialta pleanála amach anseo. Tríd an amlíne struchtúrtha seo a bhunú le haghaidh athbhreithnithe, cinnteoidimid go bhfanfaidh an LUSIP ailínithe le tosaíochtaí atá ag athrú agus go leanfaidh sé de shochair intomhaiste a sheachadadh ar fud na gcolún straitéiseach uile.

6 Aguisín

6. Aguisín

6.1. Aguisín I – Creat Rialachais Chomhshaoil

Beidh tionscadail Athdhearaidh Foraoise Móna bunaithe ar an eolaíocht agus déanfar iad a dhearadh agus a chur i bhfeidhm de réir na gcleachtas is fearr atá sainaitheanta chun na torthaí comhshaoil agus aeráide is fearr a chinntiú, lena n-áirítear caillteanais íosta Gás Ceaptha Teasa (GCT) le linn oibreacha agus ceapadh GCT is fearr le linn ré an tionscadail.

Beidh sé mar aidhm ag tionscadail Foraoise go Portach buntáistí comhshaoil, bithéagsúlachta agus aeráide a sheachadadh thar na ceanglais dhlíthiúla. Mar sin féin, beidh sé ríthábhachtach drochthionchar neamhbheartaithe ar an gcomhshaoil, lena n-áirítear bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, ithreacha nó uiscí, a sheachaint nó a íoslaghdú, a d'fhéadfadh tarlú mar gheall ar oibreacha agus athruithe fisiceacha/tírdhreacha a bhaineann leis na tionscadail seo, a bhreithniú agus tionscadail Foraoise go Portach á ndearadh. Déanfar na tionscadail seo i gcomhréir leis an reachtaíocht chomhshaoil ábhartha agus i gcomhréir le beartas comhshaoil idirghaolmhar a thacaíonn le cosaint an chomhshaoil (e.g., Plean Gníomhaíochta Uisce 2024, an 4ú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bhithéagsúlacht etc.).

Forbróidh saineolaithe cáilithe go cuí creatlacha monatóireachta agus bainistíochta do phortaigh athdheartha i gcomhréir leis na dea-chleachtais.

Beidh gá le foireann ildisciplíneach de shaineolaithe geo-theicniúla agus comhshaoil chun ionchur a sholáthar i bpróiseas forbartha an chreata chun a chinntiú go ndéantar éifeachtaí comhshaoil a thomhas, a chainníochtú agus a shainaithint i gceart; lena n-áirítear éifeachtaí ar ghabhdóirí éiceolaíocha, hidreolaíocht, dálaí talún agus sreabhadh gás ceaptha teasa.

Áireofar sa chreat mar shampla:

1. Próiseas measúnaithe comhshaoil chun fogaireachtaí comhshaoil a aithint agus gníomhartha monatóireachta agus leigheastacha riachtanacha agus maoluithe comhshaoil a shainiú;
2. Ráiteas modha chun teicnící tomhais a chur i gcrích de réir na gcaighdeán ábhartha.

Déanfar Measúnú Tionchair Seandálaíochta chun eolas a thabhairt do thionscadail athdheartha talún portaigh, de réir mar is gá. Tabharfaidh an measúnú sin aird ar thionchair fhéideartha ar shláine fhisiciúil agus ar shuíomh gnéithe seandálaíochta/ailtireachta araon. Déanfar bearta iomchuí 'seachanta trí dhearadh' agus maolaithe a chomhtháthú i dtionscadail Choillte nuair is gá chun cosaint/caomhnú iomlán gnéithe/iarsmaí seandálaíochta a d'fhéadfaí teacht orthu a chinntiú, i gcomhréir le ceanglais an Údaráis Phleanála agus na Seirbhísí Séadchomharthaí Náisiúnta.

I gcás comhaontuithe talún chun tionscadail forbartha fuinnimh in-athnuaite agus tionscadail forbartha bonneagair eangaí gaolmhara a éascú, beidh ar an bhforbróir tríú páirtí na nithe seo a leanas a bhreithniú:

- Beidh gach tionscadal faoi réir Scagthástála EIA agus AA agus/nó EIA agus AA iomlán de réir mar is gá, agus aird chuí á tabhairt ar shuíomhanna Eorpacha agus ar Leasanna Cáilitheacha/Leasanna Caomhnaithe Speisialta gaolmhara agus tionscadail á ndearadh, á bpleanáil agus á n-oibriú i gcomhréir le ceanglais reachtacha.
- Tabharfar aird chuí ar éifeachtaí díobhálacha féideartha ar an éiceolaíocht agus tionscadail á ndearadh agus á bpleanáil. Beidh sé de dhualgas ar thionscadail cloí leis na bearta maolaithe mar atá leagtha amach san EIA agus i gcoinníollacha pleanála.
- Ceanglaítear ar gach tionscadal forbartha fuinnimh in-athnuaite agus tionscadail forbartha bonneagair eangaí gaolmhara a dhéanann forbróirí tríú páirtí laistigh d'eastát Choillte a bheith i gcomhréir le reachtaíocht phleanála agus chomhshaoil ag an bhforbróir tríú páirtí.

Iarracht a dhéanamh próisis phleanála foraoise a mhéadú agus cleachtais bhainistíochta foraoise a fheabhsú, de réir mar is gá, chun tacú le feabhsuithe ar cháiliócht uisce, i gcomhréir le ceanglais atá ag teacht chun cinn agus a bheidh ann amach anseo ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara agus cuspóirí Phlean Gníomhaíochta Uisce 2024 (agus aon leaganacha ábhartha amach anseo den Phlean seo).

Leanúint de bhearta a ghlacadh, a chur i bhfeidhm agus a chur chun cinn chun úsáid lotnaidicídí ceimiceacha sa fhoraoiseacht a laghdú i gcomhréir le Creat Rialála an AE maidir le Lotnaidicídí.

A chinntiú nach mbíonn caillteanas glan bithéagsúlachta mar thoradh ar oibríochtaí, tionscadail agus gníomhaíochtaí Choillte ná nach gcuireann siad leis an gcaillteanas sin (mura ngnóthachan glan bithéagsúlachta), i gcomhréir le cuspóirí an 4ú Plean^{an} Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bhithéagsúlacht (agus aon leaganacha amach anseo den Phlean seo).

A chinntiú nach gcuireann oibríochtaí, tionscadail agus gníomhaíochtaí Choillte le haon chaillteanas comhtháthaithe agus nascachta éiceolaíoch sna tírdhreacha máguaird.

Déanfaidh Coillte iarracht leibhéil innilte san eastát a bhainistiú a oiread agus is féidir, d’fhonn cáilíocht agus riocht na ngnáthóg a chothabháil.

Cinnteidh Coillte go ndéanfar gach oibríocht a bhaineann le foraoiseacht i gcomhréir le ceanglais ábhartha maidir le cosaint an chomhshaoil agus caighdeáin/treoirlínte DAFM, lena n-áirítear an méid seo a leanas ach gan a bheith teoranta dóibh:

- Lámhleabhar Caighdeán Foraoiseachta (DAFM, 2024)
- Ceanglais Chomhshaoil maidir le Foraoisiú (DAFM, 2025)
- Coinníollacha maidir le Leagadh agus Athfhoraoisiú Caighdeáin maidir le Leagadh & Athfhoraoisiú (DAFM, v2019)
- Cineálacha Talún le haghaidh Foraoisithe Cineálacha Talún le haghaidh Foraoisithe: Ithir & Torthúlacht (DAFM, 2024)
- Treoirlínte Bithéagsúlachta Foraoise (DAFM, 2000)
- Treoirlínte um Chosaint Foraoise (DECC, 2002)
- Treoirlínte Foraoiseachta agus an Drúchtín Ballach (DAFM, 2009)
- Treoirlínte Foraoiseachta agus Dobharchúnna (DAFM, 2009)
- Foraoisí agus Uisce: Cuspóirí a Bhaint Amach faoi Phlean Bainistíochta Abhantraí na hÉireann 2018-2021 (DAFM, 2018)
- Treoirlínte Foraoiseachta agus Tírdhreacha (DAFM, 2000)
- Riachtanais Leasúcháin ón Aer (DAFM, 2015)
- Treoirlínte Foraoiseachta agus Cáilíochta Uisce (DAFM, 2000)
- Treoirlínte Foraoiseachta agus Seandálaíochta (DAFM, 2000)
- Treoirlínte maidir le Baint Foraoise agus Comhshaoil (DAFM, 2000)
- Ceanglais Foraoiseachta agus Diúilicíní Péarla Fionnuisce (DAFM, 2008)
- Lámhleabhar Bhóthar na Coille: Treoirlínte maidir le Dearadh, Tógáil & Bainistiú Bóithre Foraoise (COFORD, 2004)
- Cód na gCleachtas Foraoiseachta is Fearr – Éire (DAFM, 2000)
- Caighdeán Foraoiseachta Náisiúnta na hÉireann – Lámhleabhar Caighdeán agus Nósanna Imeachta Foraoiseachta (DAFM, 2015)
- Cód Cleachtais idir Coillte agus an tAire Comhshaoil agus Rialtais Áitiúil.

Forbrófar Pleananna Bainistíochta Limistéar Bithéagsúlachta (Pleananna Bainistíochta Limistéar Bithéagsúlachta) do limistéir bithéagsúlachta ar Eastát Choillte, i gcomhréir le nós imeachta reatha Choillte. Beidh Coillte i dteagmháil leis an NPWS nuair is gá, chun comhairliúchán a dhéanamh maidir le BAMPlans agus chun sonraí speiceas a fhoinsiú do láithreáin, nuair is ábhartha. Forbróidh Éiceolaithe Sinsearacha agus Foraoiseoirí Pleananna BAMPlans i gcomhar le chéile. Déanfar scagthástáil le haghaidh Measúnú Cuí de réir mar a cheanglaíonn an DAFM agus i gcomhréir leis na ceanglais reachtúla.

Forbróidh éiceolaithe inniúla prótacail chun gnáthóga agus speicis a chosaint agus tabharfaidh siad aird chuí ar an dea-chleachtas agus ar an bhfaisnéis agus na treoirlínte eolaíocha is déanaí.

Forbrófar pleananna BAMP do gach suíomh foraoiseachta CCF aibí atá á bhainistiú ag Coillte laistigh de shuíomhanna Eorpacha atá ainmnithe mar choillteach QI nó ina bhfuil coillteach mar ghnáthóg tacaíochta (i.e. coillteach portaigh agus gnáthóga talún móna). Beidh Coillte i dteagmháil leis an NPWS maidir le BAMPlans agus chun sonraí speiceas a aimsiú do láithreáin, más gá. Tabharfaidh BAMPlans aird chuí ar chuspóirí caomhnaithe an SAC agus an choillearnach QI comhfhreagrach. Forbróidh Éiceolaithe Sinsearacha agus Foraoiseoirí Pleananna BAMPlans i gcomhar le chéile. Déanfar scagthástáil le haghaidh Measúnú Cuí de réir mar a cheanglaíonn an DAFM agus i gcomhréir leis na ceanglais reachtúla.

The implications of forestry activities on European sites shall be considered as necessary during the preparation of any BAMPlans (in terms of alignment with conservation objectives) and during the DAFM licence application process. I gcás ina bhfuil gá le Measúnuithe Cuí/Ráitis Tionchair Natura le haghaidh oibríochtaí foraoiseachta, beidh an maolú a fhorordaítear faoin bpróiseas AA sách láidir chun a chinntiú nach mbeidh drochthionchar ag na tionscadail foraoiseachta ar shláine láithreáin Eorpacha, i gcomhréir le hAirteagal 6(4) den Treoir maidir le Gnáthóga (92/43/CEE). I gcás nach féidir drochthionchar a chur as an áireamh i gcás tionscadail foraoiseachta, ní rachaidh an tionscadal foraoiseachta ar aghaidh.

Leanfaidh Coillte de bheith ag forbairt agus ag cur Pleananna BAMP i bhfeidhm do cheantair den eastát ina bhfuil speicis ionracha. Tabharfaidh BAMPlans aird chuí ar an dea-chleachtas agus ar an bhfaisnéis agus na treoirlínte eolaíocha is déanaí maidir le cóireáil speiceas ionrach.

Leanfaidh éiceolaithe inniúla de phrótacail maidir le cosaint gnáthóg agus speiceas a fhorbairt agus tabharfar aird chuí ar an dea-chleachtas agus ar an bhfaisnéis agus na treoirlínte eolaíocha is déanaí.

Leanfaidh gairmithe cáilithe oiriúnacha de bheith i mbun na hoibre foraoiseachta go léir.

Tá Coillte tiomanta do chleachtais bhainistíochta foraoise a fheabhsú i gcónaí, ag cinntiú go bhfuil siad ailínithe le treoirlínte agus caighdeáin dea-chleachtais foraoise atá ag teacht chun cinn agus a bheidh ann amach anseo, de réir mar is iomchuí, i bhfianaise treochtaí agus bunachar fianaise amach anseo.

Deiseanna a lorg go réamhghníomhach chun coillearnach dhúchasach a phlandáil i gcriosanna bruachánacha chun tacú le haidhmeanna bithéagsúlachta agus cosaint cháilíochta uisce, agus aird á tabhairt ar dhoiciméad Coillearnach don Uisce de chuid na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara - chun tacú le haidhmeanna beartais chun cáilíocht uisce in Éirinn a chosaint agus a fheabhsú.

Tabhair aird chuí ar chineál ithreach agus ar shuíomh na n-abhantrach ceannuisce atá íogair ó thaobh aigéid de agus próisis phleanála foraoiseachta á ndéanamh d’fhonn cosc a chur ar fhoraoisiú in áiteanna mí-oiriúnacha agus ar dhrochthionchar a imirt ar cháilíocht an uisce.

Cinntigh go bhfuil próisis phleanála foraoise agus cleachtais bhainistíochta foraoise bunaithe go cuí ar an taighde is déanaí ar thionchar féideartha na foraoiseachta ar cháilíocht uisce, lena n-áirítear aschuir ó thionscadal taighde HYDROFOR an EPA, mar shampla.

Iarracht a dhéanamh gach ceanglas amach anseo de chuid na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara a bhaineann le cosaint/feabhsú cháilíocht uisce a chur ar an eolas, a mhúnlú agus cloí leo, lena n-áirítear ceanglais a eascraíonn as cur i bhfeidhm Phlean Gníomhaíochta Uisce 2024 (agus leaganacha amach anseo) agus taighde comhshaoil atá ag teacht chun cinn agus a bheidh ann amach anseo.

Foinne ildisciplíneacha a dhaingniú agus acmhainní a chur ar fáil chun tionscadail foraoiseachta ar mhórs cála a sheachadadh i gcomhréir le ceanglais ábhartha maidir le cosaint an chomhshaoil, lena n-áirítear foraoiseoirí, eolaithe comhshaoil, éiceolaithe, hidreolaithe, seandálaithe agus speisialtóirí eile, de réir mar is iomchuí.

Tabharfar aird chuí ar na tionchair fhéideartha a d’fhéadfadh a bheith ag aon tionscadal de chuid Coillte ar ghabhdóirí comhshaoil i dTuaisceart Éireann, amhail gabhdóirí éiceolaíocha (lena n-áirítear speicis imirceacha/soghluaiste, láithreáin ainmnithe, gnáthóga tábhachtacha neamhainmnithe etc.), cáilíocht uisce i gcomhlachtaí uisce trasteorann, sócmhainní oidhreachta Thuaisceart Éireann etc. Déanfaidh Coillte iarracht dul i gcomhairle le geallsealbhóirí comhshaoil Thuaisceart Éireann maidir le tionscadail a d’fhéadfadh éifeachtaí comhshaoil trasteorann a bheith mar thoradh orthu.

Cinnteidh Coillte go dtabharfar aird chuí ar na tionchair a d’fhéadfadh a bheith ar charachtar an tírdhreacha agus ar an áis amhairc agus tionscadail foraoiseachta á bpleanáil, á ndearadh agus á seachadadh. Déanfar gach tionscadal foraoiseachta

de chuid Choillte i gcomhréir le treoirlínte/caighdeáin ábhartha a bhaineann leis an tírdhreach (e.g. Treoirlínte Foraoiseachta agus Tírdhreacha na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara) d’fhonn a chinntiú go ndéantar tionscadail foraoiseachta a chomhtháthú sa tírdhreach atá ann cheana féin agus go gcomhlánaíonn siad é agus nach mbíonn drochthionchar acu ar charachtar an tírdhreacha (lena n-áirítear an tírdhreach muir), ar radhairc nó ionchais faoi chosaint/íogaireachtaí, nó ar ghabhdóirí amhairc íogaire.

Cuirfear san áireamh, de réir mar is gá, an tionchar a d’fhéadfadh a bheith ag forbairt áineasa ar bhithéagsúlacht, lena n-áirítear speicis fhlóra faoi chosaint, agus forbairt den sórt sin á dearadh agus á phleanáil. Déanfar maolú éiceolaíoch cuí a chomhtháthú i dtionscadail forbartha a bhfuil an cumas acu drochthionchar suntasach a ghiniúint ar ghabhdóirí éiceolaíocha íogaire.

Leanfaidh Coillte de bheith ag iarraidh ar oibreoirí tríú páirtí, a bhainistíonn gníomhaíochtaí áineasa áirithe laistigh d'Eastát Choillte, cloí le gach ceanglas ábhartha maidir le cosaint an chomhshaoil agus le Cód Iompair Comhshaoil.

Déanfar forbairtí ceann scríbe do chuairoteoirí a bhainistiú go hinbhuanaithe i gcomhréir le ceanglais phleanála. I gcás inar gá agus in áiteanna nach bhfuil rochtain fhoirmiúil ach ar áineas, déanfaidh Coillte bainistíocht chuí ar ghníomhaíocht áineasa chun cosc a chur ar bhruscar, cosaint éiceolaíoch, cáilíocht uisce, teorannú torainn agus cosaint oidhreachta a chinntiú.

Déanfar forbairt ceann scríbe do chuairoteoirí a dhearadh, a phleanáil agus a thógáil de réir an dea-chleachtais, chun a chinntiú nach mbeidh drochthionchar ag an bhforbairt sin ar an gcomhshaol. Ba cheart go gcuirfí cosc ar dhrochthionchar ar speicis atá íogair ó thaobh solais de i ndearadh soilsithe. Déanfar Córais Draenála Uirbeacha Inbhuanaithe (SUDS) agus Réitigh Bunaithe ar an Dúlra (NBS) a ionchorprú i ndearaí nuair is féidir.

Ba cheart aon fhorbairt ar cheann scríbe cuairteoirí atá ar siúl in áiteanna íogaire a dhearadh ar bhealach a chuireann éifeachtaí dearfacha chun cinn ar charachtar an tírdhreacha agus ar an taitneamhacht amhairc agus a úsáideann foirmeacha nádúrtha agus sreabhacha (lena n-áirítear prionsabail dearaidh bhithfhiliceacha, nuair is féidir) a chomhtháthaíonn go gan uaim le heilimintí nádúrtha an tírdhreacha. Is iad na hábhair is fearr a oireann don chineál sin cur chuige ná ábhair nádúrtha agus láidir, rud a thabharfaidh mothú láidir buanachta agus comhtháthaithe. Ba cheart díonta glasa agus prionsabail Chóras Draenála Uirbí Inbhuanaithe (SUDanna) a ionchorprú i dtionscadail freisin, nuair is féidir.

Déanfar forbairt thógtha laistigh d'Eastát Choillte a dhearadh agus a thógáil ar bhealach a thabharfaidh aird chuí ar an suíomh mórthimpeall sócmhainní oidhreachta a d'fhéadfadh a bheith i láthair i limistéar. Déanfar Measúnú Tionchair ar Oidhreacht Seandálaíochta agus/nó Ailtireachta i gcás tionscadal forbartha, mar a cheanglaítear faoin reachtaíocht phleanála. Tabharfaidh an measúnú sin aird ar thionchair fhéideartha ar shláine fhisiciúil agus ar shuíomh gnéithe seandálaíochta/ailtireachta araon.

Déanfar Measúnú Tráchta agus Iompair cuí i gcás forbairt ceann scríbe do chuairoteoirí a d’fhéadfadh tionchair shuntasacha a bheith mar thoradh air maidir le trácht agus iompar, i gcás inar gá sin faoin reachtaíocht phleanála. Ba cheart bearta soghluaisteachta inbhuanaithe a chomhtháthú i dtionscadail den sórt sin i gcomhréir le haidhmeanna beartais náisiúnta soghluaisteachta inbhuanaithe. Déanfar comhairliúchán le húdaráis agus soláthraithe iompair agus tionscadail den sórt sin á bpleanáil d’fhonn úsáid iompair phoiblí a chur chun cinn chun taisteal chuig cinn scríbe cuairteoirí agus uathu.

Déanfar bearta maolaithe aeráide a ionchorprú i ndearadh forbairtí ceann scríbe do chuairoteoirí, de réir mar is gá (e.g., pointí luchtaithe d'fheithiclí leictreacha, painéil ghréine ar dhíonta, dearadh éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de etc.).

Cuirfear na téamaí seo a leanas chun cinn agus cinn scríbe do chuairoteoirí á bpleanáil: Áis agus Caitheamh Aimsire, Inbhuanaitheacht agus Athrú Aeráide, Ciorclú, Bithéagsúlacht agus Oidhreacht, Oideachas agus Cleachtais Inbhuanaithe, agus Sláinte agus Folláine.

Beidh tionscadail cheann scríbe cuairteoirí faoi réir scagthástála EIA agus AA, agus EIA agus AA iomlán, i gcás inar gá sin faoin reachtaíocht phleanála. Déanfar maolú comhshaoil iomchuí a chomhtháthú i bhforbairtí, de réir mar is gá, chun drochthionchar ar an gcomhshaol a chosc.

Cinnteidh Coillte go mbeidh tionscadail forbartha a fhaigheann tacaíocht nó a chuireann an LUSIP chun cinn i gcomhréir le ceanglais phleanála riosca tuilte, agus go seachnófar forbairt mhíchuí i gceantair atá i mbaol tuilte agus forbairtí nua a mhéadaíonn riosca tuilte in áiteanna eile.

Dearadh cruthú, athchóiriú agus feabhsú gnáthóige i dtionscadail forbartha atá ar siúl laistigh d'Eastát Choillte, nuair is féidir.

Feabhas leanúnach a chur ar éifeachtacht na mbeart maolaithe comhshaoil a bhaineann le foraoiseacht agus bearnaí eolais a líonadh, trí athbhreithniú a dhéanamh ar fhaireachán comhshaoil, agus aon chásanna teipe maolaithe a aithint, chun eolas a thabhairt do ghníomhartha feabhais agus/nó d’athbhreithnithe ar shonraíochtaí maolaithe amach anseo.

Leanúint de Chóras Faisnéise Geografaí (GIS) a chothabháil maidir le gníomhaíochtaí foraoiseachta agus forbairt atá ann cheana féin agus atá beartaithe - chun tacú le measúnú tionchair chomhshaoil carnach agus trasteorann. Leanúint ar aghaidh ag úsáid GIS chun spriocanna, gníomhaíochtaí agus tionscadail Choillte, agus cuspóirí comhshaoil i gcoitinne, a bharrfheabhsú.

A chinntiú go gcomhlíonann oibríochtaí, tionscadail agus gníomhaíochtaí Coillte go hiomlán an reachtaíocht chomhshaoil is infheidhme, lena n-áirítear an méid seo a leanas ach gan a bheith teoranta dó:

- Treoir maidir le Gnáthóga
- Treoir Éin
- Acht Fiadhúlra 1976 (arna leasú)
- Ordú um Chosaint Flora (I.R. uimh. 235 de 2022)
- Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) 2011 (arna leasú)
- Treoir EIA
- Achtanna Pleanála agus Forbartha, arna leasú
- Rialacháin Pleanála agus Forbartha, arna leasú
- Treoir Réime Uisce agus reachtaíocht trasuímh
- Acht na Séadchomharthaí Náisiúnta (1930-2014)
- Acht na hOidhreachta Stairiúla agus Seandálaíochta agus Forálacha Ilghnéitheacha
- Acht Foraoiseachta 2014 agus Rialacháin Foraoiseachta 2017, arna leasú
- Reachtaíocht Chomhshaoil Thuaisceart Éireann, mar a d’fhéadfadh feidhm a bheith aici maidir le tionscadail agus gníomhaíochtaí a bhfuil comhpháirteanna trasteorann iontu.

Tá Coillte tiomanta d’oidhrecht nádúrtha agus chultúrtha na hÉireann a chaomhnú laistigh de chríosanna tionchair tionscadal agus gníomhaíochtaí a fhaigheann tacaíocht ó LUSIP, lena n-áirítear gach Láithreán Oidhreachta Domhanda UNESCO (agus láithreáin shealadacha) sa tír. Chomh maith leis sin, lorgóidh Coillte deiseanna chun oidhrecht chultúrtha agus nádúrtha a fheabhsú agus iad ag dearadh, ag pleanáil agus ag cur a gcuid tionscadal agus gníomhaíochtaí i gcrích.

Geallann Coillte leanúint de bheith ag cinntiú nach mbíonn drochthionchar ag a thionscadail agus a ghníomhaíochtaí ar shláine láithreáin Eorpacha (Limistéir faoi Chosaint Speisialta agus Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta), agus a gculpóirí caomhnaithe á gcur san áireamh, i gcomhréir leis an Treoir maidir le Gnáthóga (92/43/CEE) agus leis an Treoir maidir le hÉin (2009/147/CE).

Leanfaidh Coillte de bheith ag tacú go réamhghníomhach le laghduithe astaíochtaí Gáis Cheaptha Teasa (GCT) a bhaint amach atá riachtanach don earnáil Úsáide Talún, Athrú Úsáide Talún agus Foraoiseachta (LULUCF) faoin Acht um Ghníomhú ar son na hAeráide agus Forbairt Ísealcharbóin (Leasú) 2021 agus faoin bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide náisiúnta 2025 (agus leaganacha amach anseo).

Leanfaidh Coillte de bheith i mbun foraoiseachta de réir phrionsabail Bainistíochta Foraoiseachta Inbhuanaithe agus de réir chaighdeáin ábhartha Chomhairle Maoirseachta Foraoise® (FSC® C005714) agus an Chláir um Fhormhuiniú Deimhniúcháin Foraoise (PEFC/17-23-042).

Déanfaidh Coillte a chuid oibríochtaí de réir Córas Bainistíochta Comhshaoil atá deimhnithe de réir chaighdeán ISO 14001.

Leanfaidh Coillte de phróiseas Measúnaithe Riosca Comhshaoil (ERA) a chur i bhfeidhm chun a chinntiú go ndéantar measúnú, bainistiú agus maolú córasach ar thionchair chomhshaoil a d’fhéadfadh a bheith ag oibríochtaí ‘ar an talamh’. Tá sé mar aidhm ag Coillte an próiseas ERA seo a athbhreithniú, a mhonatóiriú agus a fheabhsú i gcomhréir le prionsabal an fheabhsúcháin leanúnaigh agus i bhfianaise riachtanas reachtaíochta agus taighde atá ag teacht chun cinn agus a bheidh ann amach anseo.

Leanfaidh Coillte de bheith ag cumasú agus ag tacú go réamhghníomhach le rochtain ar ghnéithe oidhreachta cultúrtha agus nádúrtha, nuair is sábháilte agus indéanta, ag comhoibriú leis na Seirbhísí Séadchomharthaí Náisiúnta, de réir mar is gá.

Déanfaidh Coillte iarracht a chinntiú go ndéanfar próiseas pleanála foraoiseachta agus cleachtais bhainistíochta foraoise a chur i gcrích agus aird chuí á tabhairt ar shaintréithe uathúla comhshaoil, geografacha, meitéareolaíochta, sóisialta agus cultúrtha a sé Aonad Ceantair Ghnó (BAUanna). Déanfar maolú ar leibhéal an tionscadail a mhúnlú, a choigeartú agus a ghéarú de réir mar is iomchuí chun a chinntiú nach mbeidh drochthionchar ag tionscadail agus gníomhaíochtaí Choillte ar íogaireachtaí comhshaoil speisialta a bhaineann le BAUanna aonair.

Geallann Coillte leanúint de chosc a chur ar thabhairt isteach agus ar leathadh speiceas ionrach i gcomhréir le Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Speicis Eachtracha Ionracha) 2024 agus mar thaca le Toradh 2H den 4ú cean. An Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bhithéagsúlacht (agus leaganacha amach anseo, de réir mar is iomchuí).

Tá Coillte tiomanta do chosc/bhainistiú a dhéanamh ar dhamáiste stoirme ag a láithreáin foraoiseachta go réamhghníomhach agus go láidir, d’fhonn oibríochtaí tráchtála agus an comhshaol a chosaint. Cuirfear na bearta maolaithe seo a leanas i bhfeidhm chun damáiste stoirme a chosc:

- Tanú: Riosca gaoithe á mheas i bpleanáil tanaithe ar leibhéal Straitéiseach. Lena n-áirítear tanú moillithe a sheachaint agus tanú a dhíriú ar sheastáin a bhfuil dea-dhaingne gaoithe iontu.
- Glanleagan: Breithniú ar mhéid oscailtí foraoise i bpleanáil Thaictiúil chun oscailtí iomarcacha a sheachaint a chruthaíonn imill éagobhsaí.
- Bóithriú: Breithniú a dhéanamh ar an riosca a bhaineann le gaoth a chaitheamh i ndearadh agus i dtógáil bóithre nua.
- Roghnú Speiceas: Bunaigh speicis mheasctha agus spásáil chun imill dhaingne gaoithe a chruthú, e.g. criosanna bruachánacha, teorainneacha seachtracha, línte bóthair.
- Normalú Foraoise: Thar il-uainíochtaí, réidhigh dáileadh aoise na foraoise, ionas go mbeidh próifíl aoise na foraoise cothrom. Laghdaíonn sé seo an cion den fhoraois atá i mbaol ó chaitheamh gaoithe ag aon am amháin.

Tá Coillte tiomanta do chosc/bhainistiú tine fiáine go réamhghníomhach agus go láidir ag a láithreáin foraoiseachta, d’fhonn oibríochtaí tráchtála agus an comhshaol a chosaint. Cuirfear na bearta maolaithe seo a leanas i bhfeidhm chun cosc a chur ar dhóiteán fiáin:

- Comhoibriú ar leibhéal náisiúnta leis an Stiúrthóireacht Náisiúnta Éigeandála agus le Ceannairí Dóiteáin an Chontae.
- Bainistíocht Dóiteáin:
 - Comhroinn Pleananna Dóiteáin digiteacha le gach ceann de na seirbhísí éigeandála contae.
 - Cuir na Laethanta Náisiúnta Feasachta agus Oiliúna Dóiteáin i bhfeidhm.
 - Tacaíonn Coillte leis an gcleachtadh Insamhalta MODEX Dóiteáin Foraoise Eorpach Idirghníomhaireachta.
- Plean Éigeandála Eastát: Plean éigeandála oibríochtúil a fhorbairt don Eastát.

